

ÚRAD
PRE REGULÁCIU
SIETOVÝCH
ODVETVÍ

REGULAČNÁ RADA

REGULAČNÁ POLITIKA

6. REGULAČNÉ OBDOBIE

1.1.2023 – 31.12.2027

29. 03. 2022

Skratky

ACER	Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky
CBA	ekonomická analýza nákladov a výnosov
CNG	stlačený zemný plyn
CZT	centralizované zásobovanie teplom „Účinné CZT“ ako kategória CZT v zmysle definície § 2 písm. z) zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov
DPI	dodávka poslednej inštancie
EIC	skratka pre označenie univerzálneho identifikátora na trhu s elektrinou (angl. ETSO identification code)
EÚ	Európska únia
IT	informačné technológie (informačné a komunikačné technológie)
LNG	skvapalnený zemný plyn
OKTE	organizátor krátkodobého trhu s elektrinou (v podmienkach SR vykonáva činnosť spoločnosť OKTE, a.s.)
OZE	obnoviteľný zdroj energie
RAB	regulačná báza aktív
(Regulačný) úrad	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
REMIT	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou
Sieťové odvetvia	súhrnne: elektroenergetika, plynárenstvo, tepelná energetika a vodné hospodárstvo
TAR NC	Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/460 zo 16. marca 2017, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o harmonizovaných štruktúrach taríf za prepravu plynu
VÚKVET	vysoko účinná kombinovaná výroba elektriny a tepla
WACC	vážené priemerné náklady na kapitál
Zákon o regulácii	Zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov
Zákon o energetike	Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Obsah

OBSAH	3
ÚVOD	4
1 ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ 6. REGULAČNÉHO OBDOBIA	7
1.1 ZHODNOTENIE POTREBY ĎALŠEJ REGULÁCIE A ODÔVODNENIE ROZSAHU A SPÔSOBU VYKONÁVANIA CENOVEJ REGULÁCIE	7
1.2 Dĺžka 6. REGULAČNÉHO OBDOBIA	8
1.3 REGULAČNÁ METÓDA V 6. REGULAČNOM OBDOBÍ	9
1.4 ZÁSADY CENOVEJ A VECNEJ REGULÁCIE V 6. REGULAČNOM OBDOBÍ.....	9
1.5 ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANÉHO ROZSAHU A SPÔSOBU VYKONÁVANIA CENOVEJ REGULÁCIE V 6. REGULAČNOM OBDOBÍ	11
1.6 OCHRANA SPOTREBITEĽA	12
1.7 PRÍSTUP K REGULOVANÝM SUBJEKTOM.....	13
2 DODÁVKA ELEKTRINY A DODÁVKA PLYNU	15
3 REGULÁCIA V ELEKTROENERGETIKE	21
4. REGULÁCIA V PLYNÁRENSTVE	30
5. REGULÁCIA V TEPELNEJ ENERGETIKE	35
6. REGULÁCIA VO VODNOM HOSPODÁRSTVE	42
PRÍLOHA: ZOZNAM PRÁVNÝCH PREDPISOV RELEVANTNÝCH PRE VYKONÁVANIE REGULÁCIE V 6. REGULAČNOM OBDOBÍ	47

Úvod

Regulačná politika definuje stratégiu - rozsah a základné kontúry spôsobu vykonávania regulácie, a to pre odvetvia elektroenergetiky, plynárenstva, tepelnej energetiky a vodného hospodárstva. Týka sa celého reťazca činností, od výroby¹, cez prevádzkovanie infraštruktúry (prenos, preprava, distribúcia, rozvod, uskladňovanie a pod.), až po dodávku koncovému odberateľovi. Dané činnosti sú nevyhnutné pre zabezpečenie dodávky energií alebo vody vo forme komerčnej služby.

Regulačná politika neobsahuje konkrétne ekonomické vzorce a premenné, ktoré do nich vstupujú. Tieto definuje regulačný úrad formou vydávania všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorými sú vyhlášky, a to na základe zákonom danej kompetencie podľa § 9 ods. 1 písm. a) zákona o regulácii. Regulačný úrad pri tejto svojej činnosti vychádza okrem iného najmä z platnej národnej a európskej legislatívy a taktiež z obsahu regulačnej politiky pre dané regulačné obdobie.

Cieľom regulačnej politiky je definovať základné rámce, pravidlá a ciele pre vykonávanie regulácie v 6. regulačnom období. V zmysle § 8 ods. 7 zákona o regulácii je regulačná politika počas trvania regulačného obdobia záväzná pre všetkých účastníkov trhu v sieťových odvetviach, čo pre regulované subjekty vytvára stabilitu pravidiel a možnosť robiť strednodobé strategické rozhodnutia.

Stabilita podnikateľského prostredia v sieťových odvetviach neznamena, že regulačný úrad nemôže podmienky podnikania v regulovaných odvetviach počas regulačného obdobia upravovať, ale že pri ich zmene bude regulačný úrad zohľadňovať existujúce práva dotknutých osôb v zmysle princípu tzv. legitímnych očakávaní.

Cieľom regulačnej politiky na nadchádzajúce regulačné obdobie je vytvoriť transparentné a predvídateľné regulačné prostredie, ktoré je motivujúce pre investície a súčasne vytvorí podmienky pre efektívnu realizáciu politík EÚ, ktoré vyplývajú primárne z legislatívneho balíka „Čistá energia pre všetkých Európanov“ (4. energetický balík), ale i z pripravovaných balíkov „Fit for 55“ a „Gas Package“.

Kľúčovým faktorom ovplyvňujúcim 6. regulačné obdobie sú zmeny v európskej legislatíve. Východiskom je najmä prijatie legislatívno-regulačného rámca EÚ, ktorý je ako balík nariadení a smerníc známy pod názvom „Čistá energia pre všetkých Európanov“ (tzv. 4. energetický balík). Legislatívny balík prináša zásadné zmeny naprieč hlavnými súčasťami energetickej politiky EÚ:

¹ Výroba energie je pojmom, ktorý sa pre účely regulačnej politiky neviaže k fyzikálnemu uchopeniu energie ako veličiny, ale vyjadruje obchodno-regulačný proces zmien foriem a transformácie energie tak, aby koncový odberateľ využíval energiu ako obchodnú službu; tzn. ako dodávku elektriny, dodávku plynu, resp. dodávku tepla. Takýto obchodný koncept platí pre účely regulačnej politiky obdobne aj pri ďalších činnostiach spojených s komoditami elektrina, plyn a teplo.

podpora OZE, znižovanie produkcie emisií skleníkových plynov a zvyšovanie energetickej efektívnosti. Tiež prináša i sériu nových konceptov, ktorými bude EÚ dosahovať legislatívne ciele; tieto sa týkajú najmä nového dizajnu trhu a riadenia energetickej únie. Zámerom EÚ je posilniť pozíciu spotrebiteľa, ktorý sa môže v budúcnosti stať „aktívnym spotrebiteľom“, ktorý elektrinu spotrebúva, vyrába, skladuje a taktiež poskytuje sústave služby akumulácie a flexibility. Cieľom je, aby mal každý koncový odberateľ v EÚ prístup k energiám, ktoré sú vyrobené environmentálne udržateľnými technológiami a sú dostupné za primeranú cenu. To okrem iného znamená dostupnosť nových technologických riešení pre výrobu, meranie, skladovanie a manažment spotreby energií na úrovni všetkých odberných miest, teda naprieč celým spektrom odberateľov, od veľkých priemyselných firiem až po najmenšie domácnosti.

Okrem toho regulačná politika zohľadňuje aj skúsenosti nadobudnuté počas predchádzajúcich regulačných období a vychádza aj z udalostí v roku 2021, ktorý bol vo viacerých smeroch bezprecedentným. Na veľkoobchodnom komoditnom trhu došlo k extrémnemu nárastu cenovej úrovne a volatility. K zásadným udalostiam však došlo aj na národnej úrovni na Slovensku. Medzi nimi išlo najmä o odchod najväčšieho maloobchodného alternatívneho dodávateľa elektriny a významného dodávateľa plynu v segmente domácností z trhu. Dôsledkom bola aktivácia dodávky energií v režime dodávky poslednej inštancie (DPI) v širokom rozsahu. Rovnako bezprecedentné bolo vytvorenie neočakávaného prebytku finančných prostriedkov v systéme podpory výroby elektriny zo zdrojov na báze OZE a VÚKVET, čo je zásadne iný scenár než generovanie deficitu v predchádzajúcich obdobiach. Ďalšou anomáliou na národnom trhu v roku 2021 bol významne narastajúci dopyt po regulačnej elektrine, ktorý bol spôsobený „vývozom odchýlky“ účastníkmi veľkoobchodného trhu s elektrinou do zahraničia.

Hlavným poučením z vyššie uvedených skúseností je, že pri nastavovaní pravidiel regulácie musí regulačný úrad brať do úvahy všetky možné scenáre budúceho vývoja, a to aj vrátane tých málo pravdepodobných. Úrad sa preto zvlášť zameria na hľadanie vhodných nástrojov vecnej regulácie na ochranu odberateľov, medzi nimi aj na úpravu kvalifikačných kritérií pre vykonávanie činnosti dodávky energií koncovým odberateľom. Cieľom je upraviť pravidlá tak, aby dodávateľ, ktorý stratí spôsobilosť dodávať energiu svojim odberateľom, reálne znášal sekundárne vyvolané náklady systému spojené so zabezpečením DPI.

V neposlednom rade je potrebné zohľadniť i kontext udalostí v Európe v čase, v ktorom sa regulačná politika prijíma. Vysoká cenová hladina a miera volatility na veľkoobchodnom trhu s elektrinou, ktoré začali v druhej polovici roka 2021, pretrvávajú aj v roku 2022, pričom situáciu zhoršuje prebiehajúci vojenský konflikt na Ukrajine, ktorý začal vo februári 2022. Toto sa premietá aj do vývoja na veľkoobchodnom trhu s plynom. Je preto potrebné zdôrazniť, že implementácia regulačnej politiky bude zohľadňovať a primerane reagovať aj na tieto externé faktory tak, aby bol dosiahnutý účel regulácie v zmysle § 3 zákona o regulácii, ktorým je „transparentným a nediskriminačným spôsobom zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi

súvisiacich regulovaných činností za primerané ceny a v určenej kvalite“. Implementácia regulačnej politiky bude preto zohľadňovať aj meniacu sa situáciu na energetických trhoch v Európe v širších regionálnych súvislostiach.

Bude tiež potrebné reflektovať i budúce nové iniciatívy EÚ, ktoré reagujú na vyššie opísané problémy s cieľom nastaviť spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu. Rovnako bude potrebné diverzifikovať zdroje s cieľom znížiť závislosť krajín EÚ na dovoze fosílnych palív a urýchliť celkovú transformáciu energetiky na nízko-uhlíkové, resp. bez-emisné odvetvie, a to aj v dôsledku invázie Ruska na Ukrajinu vo februári 2022. Možno očakávať, že počas 6. regulačného obdobia vznikne viacero podobných iniciatív zo strany inštitúcií EÚ, ktoré bude potrebné zohľadňovať pri implementácii regulačnej politiky, resp. všeobecne v podmienkach výkonu regulácie na Slovensku.

1 Základné východiská 6. regulačného obdobia

1.1 Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie a odôvodnenie rozsahu a spôsobu vykonávania cenovej regulácie

Cenovej regulácii podliehajú spravidla tí účastníci podnikajúci v sieťových odvetviach, ktorí vykonávajú tzv. prirodzene monopolné činnosti. Ide o aktivity, pri poskytovaní ktorých nevznikla a objektívne v budúcnosti ani nevznikne efektívna hospodárska súťaž, čo je dôsledkom buď legislatívnych pravidiel alebo ekonomicko-technických dôvodov. Rovnako sem patrí aj DPI a vzhľadom na historický vývoj a štruktúru odvetvia aj výroba a dodávka tepla koncovým odberateľom v rámci systémov centralizovaného zásobovania teplom. V neposlednom rade sem prirodzene patrí i dodávka pitnej vody koncovým odberateľom prostredníctvom verejných vodovodov a ďalšie vodohospodárske služby.

Úplný zoznam cenovo regulovaných činností vychádza z ustanovení zákona o regulácii. Potreba ďalšej regulácie má preto systémový charakter a znamená potrebu kompenzovať absenciu hospodárskej súťaže.

V takomto prípade regulácia stanovuje pravidlá pre obchodné konanie regulovaných subjektov, definuje kritériá pre posudzovanie oprávnenosti nákladov, ktoré môžu regulované subjekty premietnuť do cien svojich tovarov a služieb, vytvára motivačné faktory pre investície do rozvoja infraštruktúry alebo rozvoja zákazníckych služieb, a celkovo je tak nástrojom vyvažujúcim vzťah medzi zmluvnými stranami.

Okrem toho môžu cenovej regulácii podliehať aj ďalšie činnosti v sieťových odvetviach, ktoré svojim charakterom nie sú prirodzene monopolnými a pri ktorých už existuje hospodárska súťaž, resp. existuje potenciál pre ďalší rozvoj hospodárskej súťaže, avšak dočasne je v tomto smere bariérou koncentrácia trhu. Aj v takomto prípade potreba ďalšej regulácie vychádza primárne z legislatívy, ktorá vymenúva zoznam takýchto regulovaných činností a prípadne ho dopĺňa podmienkami, za akých možno reguláciu buď zúžiť alebo rozšíriť. V podmienkach Slovenska ide v zmysle zákona o regulácii najmä o reguláciu dodávky elektriny a plynu vymedzeným segmentom zraniteľných odberateľov. Primárna legislatíva predpokladá možnosť cenovej regulácie univerzálnej služby, tzn. dodávky elektriny a plynu taxatívne vymedzeným kategóriám odberateľov. Pri výkone cenovej regulácie bude úrad vychádzať z platného znenia primárnej legislatívy, pričom spôsob a rozsah budú flexibilne reagovať na aktuálne potreby trhu a potrebu ochrany spotrebiteľa.

Právny rámec pre výkon cenovej aj vecnej regulácie, vrátane rozsahu a spôsobu vykonávania cenovej regulácie a kompetencií úradu, ustanovuje zákon o regulácii. Dopĺňajú ho viaceré

európske právne predpisy, medzi nimi najmä balík „Čistá energia pre všetkých Európanov“, alebo nariadenia o sieťových predpisoch, ktoré regulujú prevádzkovanie prenosovej elektrizačnej sústavy a prepravnej plynárenskej siete.

Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie musí zohľadňovať ciele, ktoré národným regulačným orgánom ukladá európska legislatíva:

- Podporovať konkurencieschopný, bezpečný a environmentálne udržateľný vnútorný trh a regionálne trhy, a to v úzkej spolupráci s ACER a regulačnými orgánmi iných členských štátov, podporovať efektívne otvorenie trhu pre všetkých odberateľov a dodávateľov, zabezpečovať podmienky pre efektívnu prevádzku sústav a sietí.
- Odstraňovať obmedzenia pre obchodovanie s energiami medzi jednotlivými členskými krajinami EÚ.
- Integrovať výrobu z obnoviteľných zdrojov do energetických systémov a uľahčovať prístup výrobcov z obnoviteľných zdrojov do sústav a sietí.
- Zabezpečovať ochranu spotrebiteľov, podporovať hospodársku súťaž a zabezpečiť, aby mali odberatelia prospech z efektívneho fungovania národných trhov. Zabezpečovať vysoký štandard poskytovania univerzálnej služby a vytvoriť nástroje pre ochranu zraniteľných odberateľov.
- Vytvárať transparentné a nediskriminačné podmienky pre integráciu nových technológií na vyrovnávacie trhy. Toto sa týka aj technológií flexibility na strane koncového odberateľa (budúceho možného aktívneho odberateľa) elektriny.
- Zaisťovanie bezpečnosti prevádzky a udržateľného rozvoja energetických sústav za účelom zaistenia bezpečnosti dodávok elektriny a plnenia cieľov na úrovni EÚ.

1.2 Dĺžka 6. regulačného obdobia

Dĺžka 6. regulačného obdobia bude v trvaní 5 kalendárnych rokov; tzn. 6. regulačné obdobie začne 1. januára 2023 a skončí 31. decembra 2027.

Regulačné obdobie v trvaní 5 rokov vytvára dostatočne stabilné prostredie, umožňujúce regulovaným subjektom plánovanie a realizáciu investícií na ekonomicky racionálnom základe. Pri určení dĺžky trvania regulačného obdobia vychádza Regulačná rada aj zo skúseností s dĺžkou predchádzajúcich regulačných období.

Regulačná rada môže prijatím dodatku k regulačnej politike dĺžku alebo iné parametre regulačného obdobia upraviť. V takomto prípade budú príslušné návrhy v prvom kroku predmetom verejnej konzultácie, a to v primeranom časovom predstihu (pričom sa primerane

uplatnia zásady tvorby regulačnej politiky podľa platného znenia zákona o regulácii. Predpokladom pre úpravu regulačnej politiky môže byť najmä reflexia legislatívnych zmien na úrovni EÚ, ktoré sa týkajú právnych predpisov vzťahujúcich sa k európskej energetickej a klimateckej politike.

1.3 Regulačná metóda v 6. regulačnom období

Nadväzujúc na 5. regulačné obdobie, úrad v 6. regulačnom období aplikuje metódu regulovaného cenového stropu, tzn. metódu „price-cap“. Doposiaľ sa jej použitie osvedčilo z viacerých hľadísk:

- predvídateľnosť rozhodnutí ako z pohľadu regulovaných subjektov, tak i z pohľadu koncových odberateľov tovarov a služieb v sieťových odvetviach,
- možnosť efektívne previazať ekonomiku regulovaných subjektov s ich motiváciou investovať do obnovy a rozvoja infraštruktúry,
- vytvorenie rámca, ktorý je prirodzene motivujúci z hľadiska zvyšovania ekonomickej efektívnosti podnikania regulovaných subjektov.

Základom metódy „price-cap“ je stanovenie stropu cien za jednotlivé regulované činnosti na celé regulačné obdobie, čím však nie je dotknuté právo regulovaného subjektu požiadať o zmenu cenového rozhodnutia v prípade, ak sa preukázateľne zmenia vstupné parametre pôvodného cenového konania. Určením cenového limitu ustanovuje regulátor cenovú hladinu na dlhšie časové obdobie a regulovaným subjektom tak vytvára príležitosť, aby si ponechali zisk, ktorý dosiahnu, pokiaľ sa budú správať efektívne a optimalizujú svoje prevádzkové náklady.

Konkrétny spôsob vykonávania cenovej regulácie pre jednotlivé činnosti v sieťových odvetviach, podliehajúce cenovej regulácii, určí regulačný úrad v príslušnej regulačnej vyhláške.

1.4 Zásady cenovej a vecnej regulácie v 6. regulačnom období

Pri výkone cenovej a vecnej regulácie úrad zohľadňuje oprávnené záujmy všetkých dotknutých strán. Na jednej strane vytvára svojimi rozhodnutiami priestor pre ekonomicky udržateľné podnikanie regulovaných subjektov (tzn. v cenových konaniach zohľadňuje všetky preukázané oprávnené náklady, stimuluje investície a garantuje primeraný zisk), na druhej strane zohľadňuje ochranu spotrebiteľa a jeho záujem na primeranej cene. Regulačný úrad súčasne pri výkone cenovej regulácie berie do úvahy problematiku primeranosti súťažných podmienok tým spôsobom, že svojimi rozhodnutiami neprispieva, ale naopak eliminuje možnosti jednotlivých účastníkov trhu aplikovať voči iným účastníkom trhu neprimerané súťažné podmienky.

Rozsah, spôsob a metódy cenovej regulácie vychádzajú z platnej primárnej legislatívy, najmä zo zákona o regulácii. S ohľadom na tieto legislatívne mantinely však spôsob vykonávania cenovej regulácie v primeranej miere a proaktívne zohľadňuje zamýšľané ciele európskej legislatívy, ktorá sa aproximuje alebo sa bude aproximovať do národného právneho poriadku. Pre tento účel regulačný úrad posudzuje možnosti aplikácie špecifického regulačného režimu, s cieľom podpory inovácií v sieťových odvetviach.

Cenová regulácia berie na zreteľ základný cieľ: spoľahlivé a bezpečné prevádzkovanie infraštruktúry v sieťových odvetviach. Regulačný úrad svojimi rozhodnutiami aktívne prispieva k udržiavaniu vysokého štandardu prevádzkovej bezpečnosti energetickej a vodohospodárskej infraštruktúry a priamo motivuje k investíciám do zvyšovania bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky.

Úrad reguluje ceny a podmienky ich uplatňovania, ako aj podmienky vykonávania regulovaných činností tak, aby regulovaným subjektom zabezpečil rovnomerné krytie finančných prostriedkov na zabezpečovanie regulovaných činností počas celého roka.

Úrad prepojí cenovú reguláciu s reguláciou kvality tak, aby vylúčil z cien tovarov a služieb nevhodné alebo ekonomicky nízko efektívne správanie sa regulovaných subjektov, rešpektujúc pritom špecifiká jednotlivých regulovaných činností a regulovaných subjektov.

Regulačný úrad bude dôsledne posudzovať primeranosť, opodstatnenosť a nevyhnutnosť nákladov regulovaných subjektov, pričom v tomto smere bude prihliadať nielen na ekonomické parametre, ale aj širší sociálny a environmentálny kontext.

Prioritnou agendou v oblasti vecnej regulácie je posilnenie regulácie štandardov kvality tovarov a služieb v sieťových odvetviach. Štandardy kvality sú efektívnym nástrojom ochrany spotrebiteľa a motivačným faktorom pre samotné regulované subjekty, aby zvyšovali nielen technickú, ale aj obchodnú a prevádzkovú stránku výkonu regulovaných činností. Vhodne definované štandardy kvality môžu nielen chrániť odberateľov, ale v nemalej miere aj stimulovať regulované subjekty k väčšej environmentálnej zodpovednosti a prispieť tak k celkovému zníženiu uhlíkovej stopy v sektore energetiky a vodného hospodárstva.

V oblasti vecnej regulácie úrad zváži možnosti aplikácie vyššej miery dohľadu nad obchodnými pozíciami dodávateľov (časová súvzťažnosť aktív a pasív, priradovanie obchodnej pozície voči portfóliu a podobne). Takáto nová regulácia bude podmienená vykonanou analýzou danej problematiky, vrátane vyhodnotenia prínosov a nákladov novej regulácie z pohľadu tém ochrany spotrebiteľa a vplyvu na podporu hospodárskej súťaže. V oblasti vydávania povolení na podnikanie v energetike bude podporovať digitalizáciu a administratívne zjednodušenie s tým súvisiacich procesov a obchodno-právnych úkonov.

Hlavnou zásadou výkonu cenovej a vecnej regulácie v 6. regulačnom období bude snaha o lepšiu

reguláciu. Tento koncept v praxi znamená prijímanie ekonomicky, právne a procesne odôvodnených rozhodnutí a súčasne prehodnocovanie rozsahu regulácie v tých oblastiach, ktoré si striktnú reguláciu s ohľadom na aplikačnú prax už nevyžadujú. Súčasťou konceptu lepšej regulácie je aj celkové znižovanie byrokratických záťaží podnikania v sieťových odvetviach.

1.5 Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu a spôsobu vykonávania cenovej regulácie v 6. regulačnom období

Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie ostávajú v porovnaní s predchádzajúcim regulačným obdobím zväčša nezmenené, dôraz sa bude klásť najmä na úpravu metodiky určenia vstupných parametrov a motivačných faktorov na podporu nových technologických investícií a zvyšovanie ekonomickej efektívnosti. Očakáva sa preto neutrálny až mierne pozitívny vplyv jednak na ekonomickú efektívnosť prevádzky regulovaných subjektov, ale aj na celkovú cenovú a kvalitatívnu úroveň poskytovaných tovarov a služieb v sieťových odvetviach.

K zmenám vstupných premenných pri vykonávaní cenovej regulácie pristúpi regulačný úrad najmä z dôvodu reflexie skúseností vyplývajúcich z aplikačnej praxe počas predchádzajúceho regulačného obdobia alebo z dôvodu potreby vytvoriť regulačné stimuly pre rozvoj nových konceptov na trhu v sieťových odvetviach. V tomto smere sa budú zohľadňovať ciele, ktoré priamo vyplývajú z aproximácie novej európskej legislatívy do národného právneho poriadku. V tomto smere ide najmä o úpravy spôsobu vykonávania cenovej regulácie s cieľom:

- motivovať regulované subjekty k investíciám; nielen k investíciám pre zvyšovanie miery spoľahlivosti a bezpečnosti prevádzky infraštruktúry, ale aj k investíciám do rozvoja infraštruktúry a jej nových prvkov tak, aby sa nákladovo efektívnym spôsobom podporovali nové činnosti a koncepty na trhu v sieťových odvetviach (v tomto smere ide napr. o elektromobilitu, ale aj o koncept aktívneho odberateľa, poskytovanie nových služieb agregácie, flexibility a akumulácie, podpora energetických spoločenstiev a komunít a podobne),
- s prihliadnutím na zásady hospodárnosti a ekonomickej efektívnosti, motivovať regulované subjekty efektívnejšie a aktívnejšie využívať informačné a komunikačné technológie nielen pri riadení sústav a sietí, ale aj pri vytváraní produktov pre užívateľov sústav (v tomto smere ide najmä o aktívnejšiu prácu s inteligentnými meracími systémami - IMS, podporovanie tvorby obchodných produktov naviazaných na IMS, budovanie konceptov inteligentných sietí a sústav),
- motivovať regulované subjekty k väčšej environmentálnej zodpovednosti (v tomto smere ide najmä o motiváciu k znižovaniu technických strát, resp. k zvyšovaniu celkovej miery

účinnosti prevádzky infraštruktúry, sekundárne môže ísť o previazanie regulácie štandardu kvality s cenovou reguláciou).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že vplyv rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie bude z hľadiska zmien medzi 5. a 6. regulačným obdobím neutrálny, resp. mierne pozitívny (z pohľadu koncového odberateľa ide o presadzovanie princípu objektívnej cenotvorby tovarov a služieb, z pohľadu prevádzky regulovaných subjektov je výsledkom zvyšovanie celkovej ekonomickej ale i technickej efektívnosti prevádzky).

Počas 6. regulačného obdobia je v závislosti od vývoja legislatívy a v závislosti od celkového vývoja na trhu s elektrinou a na trhu s plynom možné očakávať zrušenie uplatňovania cenovej regulácie pre segment tzv. malých podnikov. Obdobný trend možno očakávať aj pre dodávku elektriny a plynu odberateľom v domácnosti. Pre regulačný úrad je dôležitý dôsledný monitoring hospodárskej súťaže, koncentrácie trhu a celkového vývoja cien, cenovej volatility a likvidity na veľkoobchodných komoditných trhoch, preto bude vykonávať priebežnú analýzu. Výstupy priebežnej analýzy by mali včas poskytovať argumentačný základ pre prípadnú legislatívnu úpravu, resp. pre flexibilné zužovanie alebo rozširovanie rozsahu regulácie v súlade s ustanoveniami zákona o energetike a zákona o regulácii. Cieľom legislatívy EÚ je cenovo neregulovaný trh s elektrinou (a analogicky aj cenovo neregulovaný trh s plynom). Napriek tomu môže byť cenová regulácia v prechodnom období efektívnym nástrojom na ochranu spotrebiteľa pred dôsledkami negatívneho vývoja na veľkoobchodnom trhu, resp. v situácii, kedy je miera hospodárskej súťaže na maloobchodnom trhu nedostatočná.

1.6 Ochrana spotrebiteľa

Ochrana spotrebiteľa je široká oblasť, ktorá je v centre pozornosti nielen európskych inštitúcií, ale aj iných národných orgánov. Spotrebiteľia nie sú síce odberateľmi s najväčšími individuálnymi odbermi energií (aj keď kumulatívne tvoria významnú časť koncovej spotreby elektriny, plynu, ale aj tepla dodávaného cez systémy CZT), zato sú najpočetnejšou skupinou.

Rozhodujúcim východiskom pre tému ochrany spotrebiteľa sú záväzné právne predpisy EÚ, najmä balík „Čistá energia pre všetkých Európanov“, ako aj skúsenosti z vykonávania cenovej a vecnej regulácie v predchádzajúcich obdobiach.

Úrad pri výkone cenovej regulácie dodávky energií naviaže na koncepciu pre boj s energetickou chudobou. Práve problematika ochrany odberateľov pred energetickou chudobou (tzn. ekonomickou nedostupnosťou dodávok energií) je téma, ktorú sa v uplynulom regulačnom období nepodarilo orgánom štátnej správy uchopiť komplexne. Regulačný úrad síce v rokoch

2019-2020 vypracoval návrh koncepcie pre boj s energetickou chudobou a predložil ho vláde SR, avšak kvôli výmene exekutívy na jar 2020 nedošlo k prerokovaniu daného materiálu.

V tomto kontexte je nevyhnutné definovanie národných kritérií na posudzovanie energetickej chudoby v súvislosti s požiadavkami európskej legislatívy. Členské štáty by mali prijať opatrenia potrebné na ochranu zraniteľných a energeticky chudobných odberateľov na vnútornom trhu s elektrinou, vnútornom trhu s plynom a v tepelnej energetike, ktoré môžu zahŕňať aj opatrenia sociálnej alebo energetickej politiky týkajúce sa platenia faktúr za elektrinu, investícií do energetickej hospodárnosti obytných budov alebo ochrany spotrebiteľov, ako napríklad ochranu pred odpojením. Prijatie koncepcie pre boj s energetickou chudobou je však zákonná kompetencia vlády SR, regulačný úrad bude v tomto procese iniciátorom a súčinným partnerom. Presné monitorovanie na základe kľúčových kritérií pomôže identifikovať domácnosti postihnuté energetickou chudobou a adresne zacieliť nástroje podpory.

V téme ochrany spotrebiteľa bude úrad vychádzať okrem iného najmä z téz európskeho balíka „Čistá energia pre všetkých Európanov“. Podľa legislatívy EÚ by spotrebiteľia mali mať jednoduché a jednoznačné informácie o svojich právach. Úrad je jednotným kontaktným miestom pre spotrebiteľa v oblasti energetiky, kde môže získať všetky potrebné informácie týkajúce sa svojich práv, aktuálnych právnych predpisov a spôsobov, ako efektívne riešiť spory s dodávateľom plynu alebo elektriny. Úrad naďalej plánuje vhodne informovať odberateľa o jeho právach, ale i povinnostiach a o ďalších skutočnostiach, ktoré mu pomôžu vhodne sa orientovať na energetickom trhu. Pre tento účel vydá chartu práv odberateľov v energetike a vodnom hospodárstve, ktorá prehľadným a zrozumiteľným spôsobom posilní osvetu a ochranu spotrebiteľa. Úrad vyvinie primerané úsilie, aby podporil distribúciu charty širokej spotrebiteľskej verejnosti v súčinnosti a v spolupráci s inými inštitúciami štátnej a verejnej správy. Spomedzi nových legislatívnych kompetencií je potrebné spomenúť vytvorenie a prevádzkovanie porovnávacieho portálu, ktorý má koncovému odberateľovi pomôcť zorientovať sa v ponukách dodávateľov, najmä pokiaľ ide o porovnávanie ponúk cenovo neregulovaných produktov. V súčinnosti s dodávateľmi energií iniciuje vytvorenie etického kódexu, ku ktorému sa budú môcť subjekty na trhu dobrovoľne zaviazovať. Zámerom všetkých vymenovaných aktivít je prevencia pred nekalými obchodnými praktikami.

1.7 Prístup k regulovaným subjektom

Jedným z hlavných cieľov regulačného úradu pre 6. regulačné obdobie je odbúranie nadmernej byrokratickej záťaže a celková elektronizácia procesov. To v praxi znamená realizovať nasledovné ciele:

- V súčinnosti s dotknutými účastníkmi trhu, vytvoriť elektronický systém pre nahlasovanie, zber, spracovávanie a verifikáciu dát zo strany účastníkov trhu a ukladať poskytnuté dáta do elektronickej databázy s logicky štruktúrovanou architektúrou.
- Optimalizovať procesy pre zber dát, čo znamená prehodnotenie rozsahu informačných povinností regulovaných subjektov a celkové zníženie administratívnej záťaže podnikania v sieťových odvetviach. Predmetom prehodnotenia a optimalizácie procesov budú dáta, s ktorými regulačný úrad pracuje v zmysle úloh a činností vyplývajúcich zo sekundárnej legislatívy, teda z regulačných vyhlášok, ktoré vydáva regulačný úrad.
- Zaviesť mechanizmus priebežného zberu údajov (kontinuálne počas celého roka) o trhu v sieťových odvetviach s cieľom flexibilnejšieho výkonu regulácie.
- Zjednodušiť a unifikovať postup predkladania cenových návrhov podľa kategórií jednotlivých regulovaných činností, v maximálnej miere využívať elektronický formát doručovania všetkých písomností, príloh a podkladov, vrátane doručovania rozhodnutí.

Zmeny v nastavení regulačného rámca budú vychádzať zo zásad nediskriminácie a rovnakého prístupu k všetkým účastníkom trhu. Takýto prístup však neznamená nemožnosť pozitívnej diskriminácie istých účastníkov trhu, táto však musí explicitne vyplývať z ustanovení primárnej legislatívy (napr. ochrana spotrebiteľa). Vo všeobecnosti však úrad presadzuje rovnováhu medzi všetkými účastníkmi trhu s ohľadom na ich práva a povinnosti.

Regulačný úrad pri príprave regulačných vyhlášok pre 6. regulačné obdobie určí metodiku posudzovania medziročných zmien závislých a nezávislých premenných vstupujúcich do výkonu cenovej regulácie.

2 DODÁVKA ELEKTRINY A DODÁVKA PLYNU

V čase prípravy tejto regulačnej politiky nie je známa finálna podoba novelizovanej primárnej legislatívy (zákon o energetike, zákon o regulácii), pričom sa očakáva, že najmä oblasť dodávky elektriny a plynu koncovým odberateľom môže byť predmetom zásadnej úpravy v priebehu roka 2022. Znenie regulačnej politiky preto vychádza zo stavu novelizácie primárnej legislatívy, ktorý je známy v čase prípravy regulačnej politiky. Súčasne, keď sa po prijatí príslušných právnych predpisov na európskej resp. národnej úrovni (nariadenia EÚ, zákony SR) ukáže potreba úpravy regulačnej politiky, Regulačná rada v takom prípade prijme dodatok k regulačnej politike, v ktorom bude reflektovať platnú právnu úpravu v oblasti dodávky elektriny a plynu.

Regulovaná činnosť: DODÁVKA ELEKTRINY A DODÁVKA PLYNU		
Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie:	V nadväznosti na ustanovenia zákona o regulácii sa bude cenová regulácia vykonávať v dodávke elektriny a v dodávke plynu prostredníctvom tzv. univerzálnej služby. Potreba ďalšej regulácie tak vychádza z povinností, ktoré regulačnému úradu ukladá zákon. Okrem toho bude úrad vykonávať aj vecnú reguláciu, a to najmä v oblasti: • dohľadu nad uplatňovaním obchodných podmienok pre dodávku energií v rámci univerzálnej služby, • regulácie štandardov kvality dodávky elektriny a plynu. Regulácii bude podliehať i DPI, a to formou: • regulácie ceny dodávky elektriny a plynu v režime dodávky poslednej inštancie, • regulácie podmienok poskytovania dodávky elektriny a plynu v režime dodávky poslednej inštancie, • výberu dodávateľa / dodávateľov poslednej inštancie, vrátane určenia ďalších aspektov a pravidiel poskytovania služby.	
Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie:	Pre dodávku elektriny a plynu koncovým odberateľom v rámci univerzálnej služby budú predmetom cenovej regulácie dodávky odberateľom v domácnosti, ako predpokladá primárna legislatíva. Rovnako primárna legislatíva predpokladá zachovanie cenovej regulácie dodávky elektriny a dodávky plynu	

	pre segment tzv. malých podnikov, ktorý je definovaný výškou maximálnej spotreby 30 MWh elektriny, resp. 100 MWh plynu. V prípade, ak sa ustanovenia zákona o regulácii v priebehu 6. regulačného obdobia upravia, úrad tomu úmerne prispôsobí rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie. Cenová regulácia sa bude vykonávať metódou priameho určenia maximálnej ceny alebo metódou určenia spôsobu výpočtu maximálnej ceny (prípadne ich vhodnou kombináciou), ktorá bude zohľadňovať objem oprávnených nákladov a primeraný zisk. Základným parametrom pre výpočet nákladov je náklad na zabezpečenie komodity pre cenovo regulovaný segment. Pri určení parametrov cenového indexu elektriny a plynu, vstupujúceho do výpočtu maximálnych cien, bude regulačný úrad brať do úvahy skúsenosti z predchádzajúcich regulačných období. Na dodávku elektriny a plynu v režime dodávky poslednej inštancie sa bude cenová regulácia uplatňovať v rozsahu určenia spôsobu výpočtu maximálnej ceny, pričom v tomto prípade bude výpočet maximálnych cien odvodený od cenového indexu, ktorý zohľadňuje veľkoobchodnú cenu komodity v čase, kedy požiadavka na DPI vznikla a v čase, počas ktorého sa dodávka DPI predpokladá.
Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie	V závislosti od vývoja primárnej legislatívy, v priebehu 6. regulačného obdobia môže postupne dôjsť k deregulácii cien, čo je trend, ktorý úrad podporuje. Rozsah vykonávania cenovej regulácie však do daného času ostáva rovnaký ako v predchádzajúcom regulačnom období; prípadné zmeny vstupujúcich premenných do tvorby ceny budú reflektovať aplikačnú prax. Z tohto dôvodu sa predpokladá neutrálny, príp. mierne pozitívny vplyv ako na koncových odberateľov v rámci univerzálnej služby, tak i na samotné regulované subjekty.

Strategické ciele pre 6. regulačné obdobie:

- Analyzovať a vyhodnocovať trhovú koncentráciu a jej vplyv na hospodársku súťaž a efektívnosť konkurencie.
- Analyzovať, identifikovať a odstraňovať bariéry rozvoja hospodárskej súťaže, vrátane analýzy, identifikácie a odstraňovania tzv. neprimeraných súťažných podmienok. V tomto smere sa má na mysli aj primeranosť súťažných podmienok v obchodných vzťahoch medzi účastníkmi trhu podnikajúcimi v konkurenčnom prostredí (dodávateľmi) a účastníkmi trhu vykonávajúcimi prirodzene monopolné činnosti (organizátor krátkodobého trhu s elektrinou, prevádzkovatelia distribučných sústav v elektroenergetike, prevádzkovatelia distribučných sietí v plynárenstve).
- Vhodným spôsobom, ktorý nezasahuje do oprávnených ekonomických záujmov dodávateľov, implementovať do sekundárnej legislatívy pravidlá pre podnikanie v regulovanej činnosti „agregácia flexibility“. Tento koncept je relevantný aj z hľadiska obsluhy odberateľa elektriny v domácnosti (viac k problematike agregácie flexibility v kapitole „Regulácia v elektroenergetike“).
- V nadväznosti na praktické skúsenosti s aktiváciou DPI v závere 5. regulačného obdobia a s ohľadom na ochranu spotrebiteľa, upraviť pravidlá a podmienky podnikania v činnosti dodávky elektriny a plynu a iniciovať úpravu príslušných legislatívnych predpisov. Preskúmať primerané a efektívne nástroje cenovej a vecnej regulácie s cieľom minimalizovať riziko aktivácie DPI a vytvárania neprimeranej záťaže pre dodávateľov a odberateľov energií. Vytvoriť regulačný rámec, ktorý minimalizuje prípadné špekulatívne správanie a súčasne ktorý prenáša bremeno krytia dodatočne vyvolaných nákladov systému spojených so zabezpečením DPI primárne na toho dodávateľa, ktorý stratil spôsobilosť na výkon činnosti dodávky, v dôsledku čoho sa aktivuje DPI. Preskúmať možnosti uplatnenia napríklad nasledovných nástrojov: regulácia kvalifikačných predpokladov právnických osôb pre získanie povolenia na podnikanie v činnosti dodávok energií (príp. kombinácia kvalifikačných predpokladov na podnikanie v činnosti dodávky a poskytovania agregácie flexibility), regulácia pravidiel pre manažment rizík zdrojovania portfólia odberateľov energií v segmente domácností, povinné vytváranie finančných zabezpečovacích nástrojov na strane dodávateľov (zaistovací fond, tvorba rezerv, zvýšenie základného imania s ohľadom na objem oceneného rizika a pod.). Takáto nová regulácia bude podmienená vykonanou analýzou danej problematiky, vrátane vyhodnotenia prínosov a nákladov novej regulácie z pohľadu tém ochrany spotrebiteľa a vplyvu na podporu hospodárskej súťaže.

Kontext európskej legislatívy

6. regulačné obdobie bude obdobím implementácie nových európskych legislatívnych predpisov do národného regulačného rámca. Mantinely pre rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie určí primárna legislatíva (zákon o energetike, zákon o regulácii), avšak s ohľadom na to možno očakávať potrebu brať do úvahy nasledovné ciele EÚ:

- výhľadová plošná cenová deregulácia dodávky elektriny pre všetky segmenty odberateľov,
- s ohľadom na koncept „mirroring-u“ (preklápania pravidiel uplatňovaných na trhu s elektrinou do pravidiel trhu s inými komoditami, najmä trhu s plynom) a v závislosti od v budúcnosti platnej legislatívy cenová deregulácia dodávok plynu pre všetky segmenty odberateľov (vrátane dodávok zemného plynu v kombinácii s nízkouhlíkovými a obnoviteľnými plynmi – biometán, primiešavaný vodík a pod.),
- vytváranie konceptu aktívneho odberateľa, tzv. „prosumera“,
- digitalizácia segmentu koncových odberateľov energií, najmä prostredníctvom inštalácie a využívania benefitov systémov inteligentného merania,
- stimulácia nových typov dodávkových produktov – okrem fixnej ceny možnosť koncových odberateľov energií uzatvárať zmluvy o produktoch s dynamickou cenou (dynamická cena môže byť teoreticky naviazaná priamo na cenový vývoj na dennom trhu – model „real-time-pricing“, avšak za produkt s dynamickou cenou možno považovať aj cenotvorbu odvíjajúcu sa od využívania energie v závislosti od časových pásiem – model „time-of-use“).

Rozvoj nových inovatívnych produktov dodávky určených pre domácnosti bude podporený zo strany všetkých účastníkov trhu (napríklad dynamické tarify, nové typy distribučných sadziieb s cieľom stimulovať využívanie nových technológií, resp. podpora poskytovania služieb akumulácie a flexibility ostatným účastníkom trhu s elektrinou). Štandardne vnímaná rola individuálneho odberateľa v domácnosti sa zmení na rolu aktívneho odberateľa, ktorý je súčasťou energetického spoločenstva alebo komunity. Regulačný úrad bude dostatočne flexibilne reagovať pri výkone regulácie na nové trendy najmä reguláciou štandardov kvality, reguláciou procesov a reguláciou ostatných aspektov nových činností na trhu s elektrinou.

Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie

Úrad v maximálne možnej miere zjednotí princípy cenovej regulácie univerzálnej služby pre obe komodity: elektrinu a plyn. Z pohľadu koncového odberateľa ide o zabezpečenie služby, pričom odber konkrétnej kombinácie jednotlivých energií je výsledkom technologického vybavenia konkrétnej domácnosti.

Vo väzbe na primárnu energetickú legislatívu sa počíta s postupnou cenovou dereguláciou dodávky elektriny a plynu zraniteľným odberateľom v zmysle definície, ktorá podľa zákona o regulácii platila počas 5. regulačného obdobia. Zákon ustanovuje prechodné obdobie do konca roka 2025, v ktorom bude existovať nárok odberateľov v domácnosti na dodávku energií formou cenovo regulovanej univerzálnej služby.

V kompetencii regulačného úradu je:

- regulovať cenu a ďalšie parametre univerzálnej služby,
- priebežne analyzovať vývoj na maloobchodnom trhu a vyhodnocovať efektívnosť hospodárskej súťaže, na základe záverov analýz hospodárskej súťaže a v súlade s legislatívnymi kompetenciami úradu iniciovať legislatívne kroky k úprave rozsahu uplatňovania regulácie v tých segmentoch, kde sa preukáže efektívnosť konkurencie,
- priebežne analyzovať a identifikovať bariéry pre rozvoj hospodárskej súťaže a v súlade s legislatívnymi kompetenciami úradu iniciovať legislatívne kroky k odstraňovaniu týchto identifikovaných bariér.

Pokiaľ ide o dodávku energií formou cenovo regulovanej univerzálnej služby, pre obe komodity (elektrina, plyn) budú princípy cenotvorby spoločné:

- Maximálna cena za dodávku pre domácnosti bude dvojzložková, zložená z maximálnej výšky fixnej mesačnej sadzby a maximálnej výšky variabilnej sadzby.
- Základom pre určenie ceny komodity bude cena vybraného veľkoobchodného produktu na určenej komoditnej burze. Úrad v príslušnej regulačnej vyhláške určí, ktoré kalendárne produkty v akých časových úsekoch vstupujú do výpočtu referenčného cenového indexu (aritmetického priemeru cien).
- Úrad vykoná hĺbkovú analýzu nákladov dodávateľov spojených so zabezpečením činností nevyhnutných pre poskytovanie dodávky a na jej základe a s primeraným prihliadnutím na faktor motivácie určí v cenovej vyhláške výšku mesačného fixného poplatku (súčasť regulovanej ceny) tak, aby reflektoval priemernú úroveň reálnych nákladov na dodávku, zistenú hĺbkovou analýzou.

Odporúčania pre úrad, identifikované z aplikačnej praxe v predchádzajúcom regulačnom období:

- V súlade so zákonnými definíciami práv a povinností koncových odberateľov, ktoré súvisia s dodávkou univerzálnej služby za regulované ceny, nastaviť regulačný rámec tak, aby umožňoval uzavrieť dohodu o cene, ktorá by bola efektívne fixovaná počas dlhšieho obdobia než jeden kalendárny rok, ak má o takýto produkt záujem koncový odberateľ.

Dlhodobejšie zafixovaná regulovaná cena môže byť jedným z nástrojov stabilizácie nákladov odberateľa v domácnosti na zabezpečenie dodávok energií. V čase rastúcich cien komodít na veľkoobchodnom trhu je fixná cena nástrojom ochrany spotrebiteľa, v čase klesajúcich cien naopak akousi formou poistenia pre prípad náhlej zmeny vývoja na komoditných burzách.

- Vytvárať regulačné prostredie, ktoré ekonomicky stimuluje využívanie nových technológií aj na úrovni odberateľov v domácnosti. Ide najmä o možnosť budúcich aktívnych odberateľov elektrinu nielen odoberať, ale ju i vyrábať, uskladňovať, prípadne poskytovať prevádzkovateľovi elektrizačnej sústavy službu flexibility. Tento koncept je vhodné rozvíjať súbežne s podporou elektromobility a inštaláciou nových technológií na výrobu a uskladňovanie elektriny.

3 REGULÁCIA V ELEKTROENERGETIKE

Regulovaná činnosť: VÝROBA ELEKTRINY Z OZE A VÚKVET		
Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie:	Dôvodom pre reguláciu podpory výroby elektriny vyrobenej z OZE a VÚKVET je umožniť vstup novým technológiám na trhu. Doposiaľ nepoužívané technológie alebo technológie, ktoré ešte nie sú dostatočne technologicky vyspelé, sú z hľadiska potrebných investičných či prevádzkových nákladov ekonomicky znevýhodnené voči konvenčným technológiám používaným dlhodobo. Cieľom regulácie je prijať opatrenia a nastaviť rámec tak, aby sa preklenula najmä ekonomická bariéra, ktorá bráni týmto technológiám k vstupu na trh. Vyvážená regulácia znamená kompenzáciu trhovej nevýhody, pričom regulačná podpora by nemala ako taká predstavovať vytvorenie finančného produktu v zmysle rýchlej a bezrizikovej návratnosti investície.	
Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie:	Cenová regulácia sa bude uplatňovať na zariadenia s už priznanou garantovanou feed-in tarifou (podpora formou doplatku), s dôrazom na predvídateľnosť prípadných zmien obchodno-procesných parametrov. Pri novo inštalovaných zariadeniach sa bude klásť dôraz na výber použitej technológie, ktorá by mala vyhovovať nárokom na znižovanie uhlíkovej stopy a mať charakter znižovania spotreby primárnych zdrojov energie. Spôsob vykonávania cenovej regulácie: • pre existujúce zdroje (vrátane zdrojov zapojených do prolongácie) sa zachováva status quo (tzn. regulácia výkupnej feed-in-tarify) tak, aby bol zachovaný princíp právnej istoty a odôvodnených očakávaní. • pre nové zdroje sa uvažuje primárne s regulovanou investičnou podporou, nie prevádzkovou podporou. Ak sa však ukáže, že investičná podpora nie je dostatočná, v takom prípade môže byť regulovaný dodatočný doplatok prípadne iná forma príplatku, ktorá by mala motivovať k využívaniu nízko uhlíkových zdrojov a pokryť náklady na vývoj, inštaláciu,	

	prevádzku a primeraný zisk výrobcu. Takáto forma podpory by sa mala zamerať najmä na nové technológie na báze vodíka, biometánu a iných nízkouhlíkových nosičov. Užitočným nástrojom umožňujúcim vykonávať reguláciu v špecifickom rozsahu budú schémy zamerané na prevádzku nových technológií v režime skúšobnej prevádzky. V tomto smere možno rozsah regulácie flexibilne modifikovať. Inštalácie fungujúce v týchto špecifických regulačných režimoch by mali mať možnosť v reálnych podmienkach otestovať nielen efektívnosť technológie ako takej, ale aj obchodné modely s cieľom analyzovať a overovať ekonomické parametre použiteľné v bežnej prevádzke.
Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie	Z krátkodobého hľadiska systém podpory nových technológií znamená tlak na nárast objemu zdrojov, ktoré sú nevyhnutné pre poskytovanie podpory. V strednodobom horizonte sa však očakáva celkový pozitívny vplyv: na jednej strane technologický rozvoj ako taký znižuje výšku investičných nákladov, súčasne však zvyšovanie podielu nízkouhlíkových alebo uhlíkovo neutrálnych technológií predstavuje zásadný príspevok k ochrane životného prostredia a klímy. To do budúcnosti šetrí náklady na likvidáciu škôd na zdraví a majetku, ktoré spôsobuje zhoršená kvalita životného prostredia a klimatická zmena. Nové technológie tiež predstavujú možnosť decentralizovanej výroby, pričom decentralizovaná energetika znamená zásadné zvýšenie energetickej efektívnosti a energetickej bezpečnosti. V neposlednom rade rozvoj nových technológií do budúcnosti rieši otázku pokrývania očakávaného rastu koncovej spotreby energií.

Strategické ciele pre 6. regulačné obdobie:

- Je potrebné reformovať finančný mechanizmus systému podpory zdrojov OZE a VÚKVET. Platby tarify za prevádzkovanie systému by nemali byť výnosmi zúčtovateľa podpory (túto rolu vykonáva OKTE), ale príjmami fondu, ktorý spravuje zúčtovateľ podpory. Obdobne, výdavky spojené s platbami za doplatok (do budúcnosti aj príplatok) by mali byť

výdavkami fondu podpory a nie nákladmi zúčtovateľa podpory. Tým sa odstránia riziká, ktoré dnes znáša zúčtovateľ podpory v prípade, ak sa predikcia, podľa ktorej sa stanovuje výška tarify za prevádzkovanie systému ex ante, nestretne so skutočným trhovým vývojom ex post.

- Podporovať a zvyšovať vymožitelnosť dosahovania podielu vyrábanej elektriny a tepla v zariadeniach na báze VÚKVET.
- Priebežne analyzovať budúci potenciál a možnosti ekonomicky efektívneho využívania zdrojov OZE a VÚKVET, a to s prihliadnutím na regionálne špecifiká a cieľ integrovať do sústavy aj nové nízkouhlíkové technológie na výrobu elektriny.
- Prijímať regulačné rozhodnutia, ktoré: (a) redukujú podporu pre technológie podieľajúce sa vo významnej miere na tvorbe emisií skleníkových plynov, (b) podporujú znižovanie spotreby primárnych zdrojov energií a (c) vytvárajú podmienky pre aktívnych odberateľov (prosumerov), energetické spoločenstvá a komunity pre intenzívnejšie využívanie malých zdrojov na báze OZE.
- V súlade s legislatívnymi kompetenciami úradu podľa zákona o regulácii vykonávať cenovú reguláciu činnosti výkupcu elektriny spôsobom, ktorá zabezpečí pokrytie oprávnených nákladov spojených s činnosťou výkupu elektriny vyrobenej z OZE a VÚKVET a súčasne bude motivovať určeného výkupcu elektriny k nákladovej efektívnosti.

Regulovaná činnosť: PRENOS ELEKTRINY A DISTRIBÚCIA ELEKTRINY		
Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie:	Prevádzkovatelia sústav (prevádzkovateľ prenosovej sústavy, prevádzkovatelia distribučných sústav – regionálnych i miestnych) sú prirodzenými monopolmi a jedinými prevádzkovateľmi činnosti prenosu alebo distribúcie elektriny na svojom vymedzenom území. Z tohto dôvodu hospodárska súťaž v týchto aktivitách objektívne nevznikne a úlohu konkurencie, vrátane ochrany spotrebiteľa, musí nahrádzať cenová a vecná regulácia. Naviac zákon o energetike a zákon o regulácii ukladajú regulačnému úradu povinnosť vykonávať cenovú a vecnú reguláciu v taxatívne vymedzenom rozsahu.	
Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie:	Cenová regulácia prevádzkovateľov infraštruktúry sa bude primerane vykonávať priamym určením pevnej ceny, priamym určením maximálnej ceny, alebo určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny, a to v závislosti od účelu a potreby regulácie. Ide najmä o tarify za rezervovanú kapacitu,	

	pripojenie a prístup do sústavy a služby prenosu a distribúcie elektriny. Regulačný úrad bude v 6. regulačnom období podporovať riadenie zaťaženia distribučných sústav či už využívaním flexibility alebo rozvíjaním konceptu dynamickej tarifikácie (vrátane dynamického ocenenia rezervovanej kapacity), a to s cieľom efektívnejšieho využívania existujúcej kapacity distribučných sústav, znižovania systémovej odchýlky v priebehu času a podpory potrieb nových účastníkov trhu s elektrinou. Úrad upraví metodiku pre posudzovanie oprávnenosti nákladov a primeraného zisku, a to najmä prevádzkových nákladov, odpisov, hodnoty regulačnej bázy aktív (RAB), nákladov na kapitál (WACC), ako aj investícií. Miera zisku prevádzkovateľov elektrizačných sústav bude odvodená od miery výnosnosti regulačnej bázy aktív, pričom táto vychádza z hodnoty nákladov na kapitál (vyjadrených ako vážený priemer - WACC). Tarifa za systémové služby bude aj naďalej vychádzať spravidla z prevádzkových nákladov prevádzkovateľa elektrizačnej prenosovej sústavy, ktorý systémové služby využíva s cieľom udržiavania výkonovej rovnováhy elektrizačnej sústavy. Vo všetkých regulovaných činnostiach bude regulačný úrad primerane zohľadňovať rozsah a spôsob regulácie cien vychádzajúci z nariadení EÚ o dizajne trhu s elektrinou a sieťových predpisoch.
Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie	Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie ostávajú v porovnaní s predchádzajúcim regulačným obdobím v princípoch nezmenené. Novým prvkom bude dynamickejšia tarifikácia rezervovanej kapacity a distribúcie. Celkovo sa tak predpokladá neutrálny vplyv, resp. v dôsledku dynamickej tarifikácie služieb distribúcie mierne pozitívny vplyv.

Regulovaná činnosť: VÝKON ČINNOSTI ORGANIZÁTORA KRÁTKODOBÉHO TRHU S ELEKTRINOU			
Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie:			OKTE vykonáva primárne činnosť organizátora cezhraničného krátkodobého trhu s elektrinou, ale okrem toho tiež vykonáva činnosti: vyhodnocovanie a zúčtovanie odchýlok na Slovensku, centrálna fakturácia tarify za systémové služby a tarify za prevádzkovanie systému, zber a správa meraných údajov na trhu s elektrinou, zúčtovanie podpory výroby elektriny zo zdrojov na báze OZE a VÚKVET, centrálna evidencia univerzálnych identifikátorov EIC, obchodovanie so zárukami pôvodu elektriny z OZE a VÚKVET a výkon registrovaného reportovacieho mechanizmu podľa ustanovení európskeho nariadenia REMIT. V kontexte implementácie európskeho legislatívneho balíka „Čistá energia pre všetkých Európanov“ možno predpokladať, že OKTE začne prevádzkovať aj ďalší informačný systém, ktorý bude účastníkom trhu s elektrinou poskytovať služby a podporu pre výkon nových činností (medzi nimi najmä agregácia flexibility, akumulácia, podpora činnosti energetických komunit a spoločenstiev a pod.). OKTE je charakterom svojich činností prirodzeným monopolom, ktorý v zmysle legislatívy podlieha cenovej aj vecnej regulácii zo strany úradu. Z hľadiska svojho pôsobenia na trhu s elektrinou je poskytovateľom služieb organizácie trhu s elektrinou, ktoré vykonáva primárne prostredníctvom IT infraštruktúry. Hoci nejde o prevádzkovanie fyzickej elektrizačnej sústavy, ako napr. vedenia, trafostanice, rozvodne, a pod., OKTE poskytuje účastníkom trhu s elektrinou celý rad činností založených na prevádzke informačných systémov, ktoré sú pre správne fungovanie trhu s elektrinou nevyhnutné.
Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie:			Predmetom cenovej regulácie zo strany úradu je stanovovanie tarify za prevádzkovanie systému a jej položiek. Ich cenová regulácia sa vykonáva

	spôsobom určenia pevnej ceny. Od posledného roka 5. regulačného obdobia (2022) sa tarifa za prevádzkovanie systému reguluje formou stanovenia pevnej ceny v cenových pásmach, ktoré sú odvodené od hraničných hodnôt predpokladanej celkovej spotreby elektriny. Od začiatku 6. regulačného obdobia sa tento pásmový princíp má zmeniť na dynamický princíp, pričom konkrétna cena tarify za prevádzkovanie systému sa tak bude v budúcnosti odvíjať od reálne meranej a nie predpokladanej spotreby daného koncového odberateľa. Tarifa za prevádzkovanie systému by sa v budúcnosti mala aj naďalej skladať najmä z položiek pokrývajúcich náklady na systém podpory výroby elektriny z podporovaných zdrojov (v rozsahu primárnej legislatívy a v súlade s rozhodnutiami vlády SR vo všeobecnom hospodárskom záujme) a nákladov na činnosť spoločnosti OKTETieto sú zahrnuté ako jedna z položiek tarify za prevádzkovanie systému - tzv. TPS_{OKTE}. TPS_{OKTE} sa odvodzuje od kapitálových a prevádzkových nákladov súvisiacich s organizáciou trhu s elektrinou, tzn. najmä od nákladov na prevádzkovanie systému na organizovanie a vyhodnotenie krátkodobého trhu s elektrinou a prevádzkovanie systému na zabezpečenie ostatných činností. Aj v prípade cenovej regulácie činností OKTE úrad upraví metodiku pre posudzovanie oprávnenosti nákladov a primeraného zisku, a to najmä prevádzkových nákladov, odpisov, hodnoty regulačnej bázy aktív (RAB), nákladov na kapitál (WACC), ako aj investícií tak, aby metodika zohľadňovala špecifiká OKTE a aby sa vytvoril optimálny finančný model, ktorý OKTE umožní ďalej rozvíjať služby organizácie trhu s elektrinou a prispôbovať ich novým úlohám v zmysle primárnej a sekundárnej legislatívy, ale súčasne ktorý primeraným spôsobom zohľadní aj ďalšie prevádzkové náklady spoločnosti, ktoré sú spojené s výkonom regulovaných činností.
--	--

Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie	Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie ostávajú v porovnaní s predchádzajúcim regulačným obdobím v princípoch nezmenené s tým, že úrad prehodnotí a primerane zohľadní v cenovej regulácii povahu a štruktúru oprávnených nákladov OKTE.
--	---

Ciele pre 6. regulačné obdobie k určovaniu parametrov WACC a RAB:

- **RAB:** Úrad podrobí analýze aktíva, ktoré spoločnosti používajú na výkon svojej regulovanej činnosti a rozhodne o spôsobe ich premietnutia do RAB. RAB bude stanovený vo výške, ktorá zaistí primeranú návratnosť aktív a bude motivovať spoločnosti k investíciám do rozvoja sústav a umožní im dynamicky reagovať na transformáciu energetiky pro-investičným prístupom.
- **Regulačné odpisy:** Úrad vyhodnotí štruktúru a metodiku pre určenie regulačných odpisov tak, aby verne odzrkadľovali potreby na obnovu a rozširovanie sústav.
- **Prevádzkové náklady:** Úrad zohľadní historické skutočné povolené prevádzkové náklady, pričom bude implementovaný eskalačný faktor zohľadňujúci index zmien a index rastu mzdových nákladov v odvetví. Zároveň úrad stanoví faktor efektivity, ktorý motivuje spoločnosti k aktívnemu hľadaniu úspor individuálnych nákladov. Úrad zváži vhodnosť zavedenia faktoru legislatívnych a neočakávaných zmien.
- **WACC:** Úrad vykoná analýzu vstupných parametrov pre stanovenie WACC aj s ohľadom na frekvenciu aktualizácie týchto parametrov a vhodnosť oddeleného prístupu aplikácie v jednotlivých regulovaných odvetviach. Úrad zváži mechanizmus podpory aktív súvisiacich s rozvojom efektívnych dekarbonizačných, decentralizovaných a trvalo udržateľných riešení. Spôsob stanovenia WACC bude uvedený vo všeobecne záväznom právnom predpise. Regulačný úrad tiež preskúma možnosť určovania diferencovaných hodnôt WACC samostatne pre jednotlivé kategórie činností na trhu s elektrinou.

Strategické ciele pre 6. regulačné obdobie:

- Vykonávať reguláciu s ohľadom na primárny cieľ, ktorým je bezpečná a spoľahlivá prevádzka sústav a zároveň s cieľom podporovať rozvoj decentralizovanej výroby z obnoviteľných zdrojov energie a lokálnej spotreby, v súlade so záväzkami SR, vyplývajúcimi z členstva v EÚ.
- Podporovať investície do obnovy a modernizácie sústav, vrátane podpory investícií do nových technológií (medzi nimi najmä technológie inteligentného merania IMS a všeobecne budovanie konceptu smart-grids).

- Prehodnotiť metodiku regulačných odpisov – zaviesť možnosť komponentného odpisovania, čo znamená kategorizáciu aktív do menších skupín podľa doby technickej alebo morálnej životnosti a zohľadniť rôznu investičnú náročnosť obstarávania špecifických prvkov sústav (napr. „smart“ komponentov).
- V cenovej regulácii prevádzkovateľov infraštruktúry zohľadňovať všetky kategórie výnosov a všetky kategórie nákladov, ktoré sú priamo alebo nepriamo spojené s výkonom regulovanej činnosti, rešpektujúc pritom potrebu zachovania motivácie na poskytovanie služieb prinášajúcich iné kategórie výnosov (tzv. profit-sharing).
- Nastaviť regulačný rámec tak, aby sa dosiahli ciele EÚ v oblasti energetickej a klimateckej politiky, okrem iného aj vytvorením jednotného trhu s podpornými službami, vrátane prístupu nových aktérov na tento trh (medzi nimi najmä agregátorov flexibility), rozvojom výroby elektriny z OZE a motivačným nastavením systému pre rozvoj výroby elektriny z OZE, ktorých cieľom bude znižovanie emisií skleníkových plynov. V kontexte uvedeného umožniť prevádzkovateľom sústav efektívne využívať nové oblasti a služby jednotného trhu - využívanie flexibility pri riadení sústav a využívanie nefrekvenčných podporných služieb. Uvedené súvisí aj s budúcim prepájaním európskych platforiem na obchodovanie s podpornými službami, resp. platformami na výmenu regulačnej elektriny.
- Posúdiť technické a obchodné vlastnosti systémov a v závislosti od záverov vykonaného posúdenia nastaviť cenovú a vecnú reguláciu nefrekvenčných podporných služieb. Súčasne formou príslušnej vyhlášky prerozdeliť kompetencie prevádzkovateľov distribučných sústav a prevádzkovateľa prenosovej sústavy v tejto oblasti.
- Zaviesť benchmarkingový prístup pre vybrané ekonomické parametre (porovnanie s okolitými krajinami či priemerom EÚ), rešpektujúc špecifiká a objektívne rozdiely porovnávaných prípadov. Účelom je zvýšenie transparentnosti, zvýšenie konkurencieschopnosti na spoločnom trhu EÚ, ako aj zmenšenie rozdielov v cenách za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny v porovnaní s podobnými trhmi.
- V cenovej regulácii prevádzkovateľov distribučných sústav zvýšiť dôraz na stanovenie plánovaných a skutočných parametrov ovplyvňujúcich výpočet ceny za distribúciu elektriny a následnú korekciu odchýlok od plánovaných hodnôt ekonomických parametrov. Tieto princípy primerane aplikovať aj v cenotvorbe prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav.
- Revidovať tarifnú štruktúru prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav s cieľom postupnej konvergenencie, výhľadovo s cieľom unifikácie štruktúry distribučných taríf. Ide o cieľ aj v oblasti ochrany spotrebiteľa, pričom súčasný stav znamená možnú pozitívnu či negatívnu diskrimináciu odberateľov v závislosti od geografickej lokácie odberného alebo odovzdávacieho miesta.
- Samostatne v oblasti regulácie pripojovacích poplatkov a regulácie prístupu do elektrizačnej sústavy bude úrad aplikovať pravidlá a princípy, ktoré vyplývajú z platnej legislatívy EÚ a z platnej národnej legislatívy. Toto sa týka do budúcnosti aj nových činností

na trhu, ktoré dnes nie sú legislatívou obsiahnuté komplexne (okrem iného ide najmä, no nie výlučne, o režim prevádzkovania zariadení na uskladňovanie elektriny).

- V rámci revízie štruktúry distribučných taríf zohľadniť optimalizáciu reálneho využitia rezervovanej kapacity užívateľmi sústav, dynamickú tarifikáciu distribučných sadzieb, prepojenie cenotvorby distribučných sadzieb s mierou využitia rezervovanej kapacity. V tomto smere je potrebné preskúmať aj efektívnosť prípadného uplatňovania korekcií plánovaného a reálneho využitia rezervovanej kapacity v čase.
- Prehodnotiť a zásadne zjednodušiť administratívne procesy súvisiace s cenovou a vecnou reguláciou na strane prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav, ktorí majú záujem prebrať a uplatňovať cenník prevádzkovateľa nadradenej regionálnej distribučnej sústavy alebo ktorí majú záujem uplatniť vo svojej sústave znenie prevádzkových dokumentov prevádzkovateľa nadradenej regionálnej distribučnej sústavy (tzn. najmä prevádzkový poriadok, technické podmienky a ďalšie prevádzkové dokumenty a rozhodnutia). Vytvoriť pravidlá, podľa ktorých bude prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy využívajúci tento zjednodušený administratívny proces motivovaný investovať do rozvoja a bežnej údržby svojej sústavy tak, aby sústava spĺňala predpísané technické a bezpečnostné normy. Vytvoriť efektívny mechanizmus kontroly plnenia plánu investícií do rozvoja a bežnej údržby sústav.
- Vhodným spôsobom prepojiť dodržiavanie štandardov kvality s cenovou reguláciou.
- Preskúmať možnosti vytvorenia a implementácie univerzálnych identifikátorov EIC, ktoré by sa viazali k odberateľovi elektriny. Univerzálny identifikátor odberateľa by dokázal efektívnejšie rozvíjať rad ďalších iniciatív a úloh, medzi nimi najmä kvalifikovanejšie posudzovanie nároku na cenovo regulovaný produkt dodávky (v prípade zákonnej definície nároku v závislosti od objemu spotreby odberateľa), kvalifikovanejšie priradzovanie pásmovej (dynamickej) sadzby tarify za prevádzkovanie systému voči konkrétnemu odberateľovi, kvalifikovanejšie posudzovanie a priznávanie nárokov na ochranu odberateľa v zmysle budúcej koncepcie ochrany odberateľa pred ohrozením energetickou chudobou a pod. V prípade rozvinutia konceptu identifikátora EIC vzťahujúceho sa k odberateľovi je možné hľadať synergické využitie získaného know-how aj v ostatných činnostiach na trhu v sieťových odvetviach (dodávka komodít: plyn, teplo, voda).
- Vytvoriť metodiku určenia odchýlky pre jednotlivé subjekty zúčtovania odchýlky tak, aby tento spôsob bol nediskriminačný a predovšetkým jednoznačne určený a zohľadňujúci skutočnú odchýlku jednotlivých subjektov zúčtovania odchýlky.

4. REGULÁCIA V PLYNÁRENSTVE

Regulovaná činnosť: PREPRAVA PLYNU A DISTRIBÚCIA PLYNU	
Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie:	Prevádzkovatelia sietí (prevádzkovateľ prepravnej plynárenskej siete, prevádzkovateľ regionálnej distribučnej siete a prevádzkovatelia miestnych distribučných sietí) sú prirodzenými monopolmi a jedinými prevádzkovateľmi činnosti prepravy alebo distribúcie plynu na svojom vymedzenom území. Z tohto dôvodu hospodárska súťaž v týchto aktivitách objektívne nevznikne a úlohu konkurencie, vrátane ochrany spotrebiteľa, musí nahrádzať cenová a vecná regulácia. Navyše zákon o energetike a zákon o regulácii ukladajú regulačnému úradu povinnosť vykonávať cenovú a vecnú reguláciu v taxatívne vymedzenom rozsahu. Prevádzkovatelia podzemných zásobníkov plynu ponúkajú svoju skladovaciu kapacitu na prepojenom trhu v EÚ, teda v konkurenčnom prostredí. Regulačný úrad preto predbežne neuvažuje s cenovou reguláciou prístupu do zásobníka a skladovania plynu v zásobníku. Stimulačná regulácia bude potrebná s ohľadom na podporu budúceho využívania plynárenskej infraštruktúry pre prepravu, distribúciu a skladovanie nízkouhlíkových a obnoviteľných plynov (najmä biometán a vodík), a to buď formou primiešavania k zemnému plynu alebo samostatne v čistej forme.
Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie:	Cenová regulácia prevádzkovateľov plynárenskej infraštruktúry sa bude vykonávať buď priamym určením pevnej ceny alebo maximálnej ceny, alebo určením spôsobu výpočtu pevnej alebo maximálnej ceny, a to v závislosti od účelu regulácie. Primárne sa bude vychádzať zo skutočných nákladov prevádzkovateľov infraštruktúry, sekundárne z predpokladaných nákladov resp. benchmarku. Miera zisku prevádzkovateľov plynárenských sietí bude odvodená od miery výnosnosti regulačnej bázy aktív (RAB), pričom miera je závislá od hodnoty nákladov na kapitál (vyjadrených ako vážený priemer WACC).

	Úrad preskúma úpravu metodiky pre posudzovanie oprávnenosti nákladov a primeraného zisku, a to najmä prevádzkových nákladov, odpisov, hodnoty regulačnej bázy aktív, nákladov na kapitál, ako aj investícií. Rozsah cenovej regulácie určí podrobne zákon o regulácii. Vo všetkých regulovaných činnostiach bude regulačný úrad primerane zohľadňovať rozsah a spôsob regulácie cien vychádzajúci z nariadení EÚ o dizajne trhu s plynom a zo sieťových poriadkov.
Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie	Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie ostávajú v porovnaní s predchádzajúcim regulačným obdobím v princípoch nezmenené, dôraz sa bude klásť na optimalizáciu vstupných parametrov. Predpokladá sa tak neutrálny, resp. mierne pozitívny vplyv. V prípade, ak sa vytvorí nezávislý operátor trhu s plynom (podmienené pozitívnym záverom analýzy CBA), je možné taktiež očakávať pozitívny vplyv z hľadiska zvýšenia transparentnosti trhu ako aj z hľadiska cenotvorby tovarov a služieb v plynárenstve.

Ciele pre 6. regulačné obdobie k určovaniu parametrov WACC a RAB:

- **RAB:** Úrad podrobí analýze aktíva, ktoré spoločnosti používajú na výkon svojej regulovanej činnosti a rozhodne o spôsobe ich premietnutia do RAB. RAB bude stanovený vo výške, ktorá zaistí primeranú návratnosť obstarávacích nákladov na aktíva a bude motivovať spoločnosti k investíciám do rozvoja sústav a umožní im dynamicky reagovať na transformáciu energetiky pro-investičným prístupom.
- **Regulačné odpisy:** Úrad vyhodnotí štruktúru a metodiku pre určenie regulačných odpisov tak, aby verne odzrkadľovali potreby na obnovu a rozširovanie sústav.
- **Prevádzkové náklady:** Úrad zohľadní historické skutočné povolené prevádzkové náklady, pričom bude implementovaný eskalačný faktor zohľadňujúci index zmien a index rastu mzdových nákladov v odvetví. Zároveň úrad stanoví faktor efektivity, ktorý motivuje spoločnosti k aktívnemu hľadaniu úspor individuálnych nákladov. Úrad zváži vhodnosť zavedenia faktoru legislatívnych a neočakávaných zmien.
- **WACC:** Úrad vykoná analýzu vstupných parametrov pre stanovenie WACC aj s ohľadom na frekvenciu aktualizácie týchto parametrov a vhodnosť oddeleného prístupu aplikácie

v jednotlivých regulovaných odvetviach. Úrad zväži mechanizmus podpory aktív súvisiacich s rozvojom efektívnych dekarbonizačných, decentralizovaných a trvalo udržateľných riešení. Spôsob stanovenia WACC bude uvedený vo všeobecne záväznom právnom predpise. Regulačný úrad tiež preskúma možnosť určovania diferencovaných hodnôt WACC samostatne pre jednotlivé kategórie činností na trhu s plynom.

Strategické ciele pre 6. regulačné obdobie:

- Priebežne monitorovať a v primeranej miere sa zúčastňovať na legislatívnom procese EÚ, ktorého očakávaným výsledkom bude prijatie tzv. plynárenského legislatívneho balíka (súbor nariadení a smerníc o novom dizajne trhu s plynom). V nadväznosti na to príprava na úpravu regulačného rámca s cieľom implementovať nové európske pravidlá pre trh s plynom.
- Podporovať hospodársku súťaž, sledovať a vyhodnocovať koncentráciu regulovaných subjektov v konkurenčnom prostredí.
- Vypracovať analýzu výnosov a nákladov vytvorenia nezávislého operátora trhu s plynom na Slovensku. Tento zámer preskúmať aj v kontexte možnosti vytvorenia jednej spoločnej obchodnej zóny na Slovensku (spojenie obchodnej zóny na úrovni prepravy plynu s obchodnou zónou na úrovni distribúcie plynu).
- V spolupráci s účastníkmi trhu s plynom prehodnotiť doposiaľ aplikovaný mechanizmus platieb za odchýlky v plynárenstve tak, aby sa zvýšila celková miera transparentnosti vyvažovania plynárenskej siete a aby výška platieb za odchýlku reflektovala skutočne vyvolané náklady na strane prevádzkovateľov infraštruktúry a taktiež aby reflektovala trhovú hodnotu komodity (v tomto kontexte je vhodné inšpirovať sa systémom vyhodnocovania a zúčtovania odchýlky na trhu s elektrinou).
- V spolupráci s účastníkmi trhu zväziť vytvorenie mechanizmov motivujúcich účastníkov trhu svojou činnosťou pozitívne ovplyvňovať vyvažovanie siete, resp. vyrovňovanie odchýlok iných účastníkov trhu.
- Vypracovať analýzu predpokladov pre vytvorenie platformy na prevádzku organizovaného obchodného miesta pre obchodovanie s plynom (v tomto kontexte je vhodné inšpirovať sa činnosťou organizátora krátkodobého trhu s elektrinou na Slovensku) a pre organizovanie sekundárneho trhu. Závety analýzy podrobiť verejnej konzultácii s účastníkmi trhu a odbornou verejnosťou.
- Vykonávať cenovú reguláciu tak, aby v čo najväčšej miere reflektovala obstarávaciu hodnotu infraštruktúry, upravenú o výšku skutočne realizovaných investícií.
- Prehodnotiť a zásadne zjednodušiť administratívne procesy súvisiace s cenovou a vecnou reguláciou na strane prevádzkovateľov miestnych distribučných sietí, ktorí majú záujem prebrať a uplatňovať cenník prevádzkovateľa nadradenej regionálnej distribučnej siete SPP – distribúcia, a.s., alebo ktorí majú záujem uplatniť vo svojej sieti znenie

prevádzkových dokumentov prevádzkovateľa nadradenej regionálnej distribučnej siete (tzn. najmä prevádzkový poriadok, technické podmienky a ďalšie prevádzkové dokumenty a rozhodnutia).

- Zaviesť benchmarkingový prístup pre vybrané ekonomické parametre (porovnanie s okolitými krajinami, či priemerom EÚ). Účelom je zvýšenie transparentnosti, zvýšenie konkurencieschopnosti na spoločnom trhu EÚ, ako aj zmenšenie rozdielov v cenách za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu v porovnaní s podobnými trhmi.
- Podporovať integráciu obnoviteľných zdrojov resp. nových nízkouhlíkových zdrojov do plynárenskej siete (tzv. nové plyny, najmä biometán a vodík). S ohľadom na to motivovať prevádzkovateľov plynárenskej infraštruktúry k investíciám do nových komponentov sietí, ktoré umožňujú ekonomicky efektívnym a technicky bezpečným spôsobom integrovať nové plyny.
- Podporovať prepojenie plynárenskej infraštruktúry so sektorom dopravy (podporovať využívanie zemného plynu v doprave formou CNG a LNG, ako aj nízkouhlíkové a obnoviteľné plyny, predovšetkým vo forme bioCNG, bioLNG a vodíka).
- Vhodným spôsobom prepojiť dodržiavanie štandardov kvality s cenovou reguláciou.
- Vykonať CBA analýzu prevádzkovateľa distribučnej plynárenskej siete a na jej základe stanoviť parametre cenovej regulácie tak, aby sa hospodárske ukazovatele prevádzkovateľa regionálnej distribučnej plynárenskej siete na Slovensku, ktoré sa týkajú zisku, ziskovosti a návratnosti investícií, priblížili benchmarku rovnakých parametrov u prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav v elektrine. Pri tejto analýze zohľadniť podobnosti, ale aj špecifiká a rozdielnosti oboch komodít z hľadiska technického a obchodného prevádzkovania infraštruktúry.
- Preskúmať možnosť určovania diferencovaných hodnôt WACC pre jednotlivé kategórie činností na trhu s plynom.
- V cenovej regulácii prevádzkovateľov infraštruktúry zohľadňovať všetky kategórie výnosov a všetky kategórie nákladov, ktoré sú priamo alebo nepriamo spojené s výkonom regulovanej činnosti.
- Na základe aplikačnej praxe z predchádzajúceho regulačného obdobia, prehodnotiť a zásadne zjednodušiť štruktúru distribučných taríf v plynárenstve, vrátane vytvorenia novej metodiky pre uplatňovanie sankcií spojených s prekročením obchodne dohodnutých parametrov služieb prevádzkovateľa plynárenskej distribučnej siete v príslušnej tarifnej skupine tak, aby sankcie reflektovali skutočne vyvolané náklady na strane prevádzkovateľa infraštruktúry.

Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie

- **Pripojenie do prepravnej siete**

Cena za pripojenie plynového zariadenia, ako aj nových výrobcov plynu do prepravnej siete bude určovaná na základe skutočne vynaložených a preukázaných nákladov prevádzkovateľa prepravnej siete.

- **Pripojenie do distribučnej siete**

Maximálna cena za pripojenie do distribučnej siete bude určená na základe predpokladaných priemerných ekonomicky oprávnených nákladov. Ceny budú určené osobitne pre odberateľov plynu v domácnosti, pre odberateľov plynu mimo domácností a osobitne pre pripojenie plniacich staníc CNG, resp. pripojenie LNG terminálov (regazifikačných terminálov) do distribučnej siete. Cena za pripojenie nových výrobcov plynu do distribučnej siete sa určí primárne na základe skutočne vynaložených nákladov prevádzkovateľa siete.

- **Prístup do prepravnej siete a preprava plynu**

V prípade prístupu do prepravnej siete a prepravy plynu sa pri cenovej regulácii bude postupovať v súlade s nariadením EÚ o tarifnom sieťovom poriadku, ktorý definuje harmonizované pravidlá pre určovanie tarifnej štruktúry a cenotvorbu (TAR NC). V druhom kroku môže regulačný úrad primerane prihliadať na porovnanie ekonomických parametrov a výšku investícií prevádzkovateľov prepravných sietí v okolitých krajinách (benchmarková metóda).

- **Prístup do distribučnej siete a distribúcia plynu**

Cena za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu sa bude určovať formou priameho určenia maximálnej ceny. Pri jej určení sa budú brať do úvahy oprávnené náklady, primeraný zisk a odpisy realizovaných investícií. Maximálna cena za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu bude zohľadňovať primeranú výšku strát a vlastnej spotreby v sieti, pričom regulačný úrad bude aj v 6. regulačnom období prostredníctvom cenovej regulácie vytvárať motivačný faktor na znižovanie strát a vlastnej spotreby v sieti.

5. REGULÁCIA V TEPELNEJ ENERGETIKE

Regulovaná činnosť: VÝROBA, DISTRIBÚCIA A DODÁVKA TEPLA		
Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie:		Distribúcia a dodávka tepla v systémoch CZT je prirodzene monopolná činnosť. Navyše jednotlivé systémy centralizovaného zásobovania teplom nie sú vzájomne poprepájané, preto v prípade rozvodných CZT teplárenských spoločností ide o lokálne prirodzené monopoly (spravidla na území samosprávy). Pre tieto organizačné a právne skutočnosti je aj naďalej potrebný výkon regulácie. Kľúčovou témou je rozvoj nových typov zdrojov tepla, medzi nimi najmä obnoviteľných zdrojov, a ich integrácia do CZT, zvýšenie ekonomickej efektívnosti sústav CZT, zvýšenie flexibility parametrov dodávky tepla pre priemyselných a iných väčších odberateľov a postupná dekarbonizácia sektora.
Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie:		V cenovej regulácii v tepelnej energetike bude úrad primárne využívať priame určenie maximálnej ceny tepla alebo spôsob výpočtu maximálnej ceny tepla. Maximálna cena tepla sa skladá z maximálnej výšky fixnej sadzby a maximálnej výšky variabilnej sadzby. Variabilná zložka sa odvíja najmä od cien palív, fixná zložka obsahuje ostatné prevádzkové náklady, ale aj investičné náklady na obnovu a rozvoj sústav. V cenovej regulácii v 6. regulačnom období bude úrad primerane zohľadňovať oprávnené investičné náklady spojené s prechodom na koncept účinného CZT. Zároveň bude vytvárať mechanizmy na motivovanie regulovaných subjektov na zvýšenie ekonomickej efektívnosti prevádzky CZT sústav a ochranu spotrebiteľov, najmä rezidenčného sektora.
Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie		Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie vychádzajú z princípov predchádzajúceho regulačného obdobia, ale je nevyhnutné ich prispôbiť novým podmienkam kladeným na systémy CZT v súlade s princípmi ekonomickej efektívnosti a tiež s požiadavkami legislatívy EÚ v oblasti ochrany klímy. Dôraz sa bude klásť

	najmä na úpravu metodiky určenia vstupných parametrov a motivačných faktorov na podporu nových technologických investícií a zvyšovanie ekonomickej efektívnosti. Celkovo sa tak predpokladá neutrálny vplyv, resp. mierne pozitívny vplyv.
--	--

Strategické ciele pre 6. regulačné obdobie:

- Motivovať k investíciám do modernizácie CZT a prechodu na účinné CZT využívajúce primárne obnoviteľné zdroje energie a iné nové technológie, postupnému prechodu na dekarbonizované teplárenstvo a investíciám k celkovému zníženiu negatívnych vplyvov na životné prostredie, najmä na znečistenie ovzdušia.
- S cieľom zvýšenia flexibility cenotvorby teplárenských spoločností posúdiť možnosti predloženia alternatívneho návrhu ceny voči spoločnej cene tepla regulovaným subjektom v obci alebo mestskej časti za predpokladu, že alternatívne návrhy cien nebudú mať nepriaznivý vplyv na ceny tepla pre existujúcich odberateľov tepla v danej sústave CZT.
- Ustanoviť nový spôsob regulácie fixných nákladov s možnosťou medziročnej indexácie (napr. vo väzbe na jadrovú infláciu a faktor efektívnosti). Stanoviť maximálny medziročný rast ekonomicky oprávnených fixných nákladov. Odstrániť limity regulovanej zložky fixných nákladov a obmedziť závislosť tejto zložky na dodávke tepla počas regulačného obdobia.
- Preskúmať efektívnosť a pridanú hodnotu zúčtovávania fixných nákladov v schválených cenách tepla po skončení roka, s cieľom zabezpečiť transparentnosť spôsobu uplatňovania tejto premennej v cene tepla.
- Stimulovať regulované subjekty k plneniu ustanovených štandardov kvality prostredníctvom vhodného prepojenia regulácie kvality s cenovou reguláciou.
- Motivovať dodávateľov k zvyšovaniu energetickej efektívnosti tepelných zariadení zavedením palivového bonusu v závislosti od energetickej účinnosti pri výrobe a rozvoze tepla v systémoch CZT.
- Prehodnotiť spôsob výpočtu variabilnej zložky ceny tepla. Samostatne prehodnotiť spôsob výpočtu variabilnej zložky ceny tepla vyrobeného zo slnečnej energie, geotermálnej a aerotermálnej energie alebo pri výrobe tepla z elektriny vyrobenej zo slnečnej energie, odpadu alebo palív z odpadu. Ustanoviť minimálne ukazovatele energetickej účinnosti sústav tepelných riadení, ktorým nevzniká povinnosť overovania hospodárnosti podľa zákona č. 657/2004 Z.z., ktoré sú potrebné pre výpočet oprávneného množstva paliva v cenách tepla. Nastaviť reguláciu cien palív v cenách tepla tak, aby pružnejšie reagovala

na vývoj na svetových trhoch a v opodstatnených prípadoch aj vývoj na lokálnom trhu.

- Preskúmať a zaviesť metodiku výpočtu jednotkovej fixnej zložky ceny tepla, ktorá bude charakterizovať odberné miesto, bude stabilná počas celého regulačného obdobia a vytvorí priestor na dohodu o určení výšky fixnej zložky medzi dodávateľom a odberateľom, ktorý zároveň teplo ďalej dodáva ďalším odberateľom. Úrad bude primerane dbať na to, aby metodika nemala nepriaznivý vplyv na náklady na teplo pre koncového odberateľa.
- Motivovať regulačnými opatreniami k efektívnemu využívaniu OZE, vrátane odpadového a splaškového tepla, geotermálnej energie a biometánu pri výrobe tepla s cieľom zvyšovania ich využitia a dosahovania postupnej dekarbonizácie sektora teplárstva.
- Podporovať vytváranie inteligentných energetických systémov v mestách, ktoré dokážu efektívne integrovať a uskladňovať energiu na báze OZE a zároveň vyrábať energie v pokročilých technológiách VÚKVET, vrátane podpory nových technológií pre lepšie hospodárenie s teplom v segmente koncových odberateľov tepla, a to vrátane využitia technológií rekuperácie.

Legislatívny rámec EÚ

V nadväznosti na 4. energetický balík, ktorý sa priamo dotýka najmä sektora elektroenergetiky a teplárstva, EÚ pracuje aj na ďalších nových návrhoch:

- plynárenský balík (tzv. Gas Package), ktorý by mal preklopiť pravidlá uplatňované na trhu s elektrinou do sektora plynárstva, čo sa môže teplárstva dotknúť najmä v oblasti nákupu zemného plynu a využitia nízkouhlíkových a obnoviteľných plynov pri výrobe tepla,
- balík Fit for 55, ktorý nadväzuje na Parížsku klimatickú dohodu (Rámcový dohovor OSN o zmene klímy) a vytvorí rámec pre budúci prechod EÚ k dekarbonizácii tak, aby sa do roku 2050 stala klimaticky neutrálnou ekonomikou a spoločnosťou. Tento legislatívny balík sa sektora teplárstva ako významného emitenta emisií skleníkových plynov dotkne priamo a bezprostredne.

Jedným z hlavných cieľov EÚ je postupná dekarbonizácia energetického systému prostredníctvom zvýšenia podielu OZE vo všetkých sektoroch energetiky. Ide najmä o sektor energetického manažmentu v budovách, sektor dopravy, sektor elektroenergetiky, plynárstva, teplárstva a tak podobne.

Oblasť vykurovania a chladenia predstavuje približne polovicu koncovej energetickej spotreby EÚ a považuje sa tak za kľúčové odvetvie pre urýchlenie dekarbonizácie. Prevádzkovatelia systémov CZT budú musieť pripájať výrobcov tepla z technológií na báze OZE alebo z odpadového tepla.

Sektor vykurovania na Slovensku čakajú významné investície do zmeny palivovej základne (vrátane podporovania nových zdrojov VÚKVET na báze kombinovanej výroby elektriny a tepla) a budovania integrovaných inteligentných sietí na úrovni miest a mestských častí.

V 6. regulačnom období úrad taktiež preskúma a prijme vhodné opatrenia a nástroje na podporu účinného CZT, a to v súlade s primárnou legislatívou a v súlade s ustanoveniami Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov.

Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie

Cenová regulácia sa bude aj v nastávajúcom regulačnom období vykonávať určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla. Tento spôsob umožňuje zohľadniť rôznorodé špecifické podmienky výroby a rozvodu tepla u jednotlivých dodávateľov. Určenie ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku, ktoré bude možné započítať do ceny tepla, bude zohľadňovať aj využívanie majetku na regulované činnosti, nové investície na zvýšenie energetickej efektívnosti, modernizáciu tepelných zariadení, zníženie emisií CO₂ emisií ďalších znečisťujúcich látok a celkovú transformáciu na účinné CZT.

Výsledkom tohto spôsobu vykonávania cenovej regulácie bude určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla na celé regulačné obdobie pre každého dodávateľa. Prehodnotí sa potreba určenia spoločnej ceny pre jedného dodávateľa v rámci jednej obce alebo jej časti, nakoľko predstavuje bariéru pre rozširovanie sústav CZT, najmä pri pripájaní nových odberateľov s významným odberom.

Posúdia sa možnosti úpravy parametrov cenovej regulácie pre spotrebiteľov z kategórií mimo bytového sektoru a novo-pripojených spotrebiteľov na základe nových obchodných vzťahov. Rovnako sa posúdia možnosti úpravy parametrov cenovej regulácie pri odberateľoch so špičkovým alebo doplnkovým odberom.

Cieľom regulačnej politiky je z tepelnej energetiky vytvoriť stabilné odvetvie s predvídateľným a transparentným regulačným prostredím, v ktorom dodávatelia budú môcť dlhodobo plánovať investície do tepelných zariadení. Veľký dôraz pri tvorbe sekundárnej legislatívy sa bude klásť na vytvorenie podmienok na technickú efektívnosť a bezpečnosť dodávok a na efektívne vynakladanie investícií do výstavby a rekonštrukcie tepelných zariadení s ohľadom na cenu pre koncového odberateľa.

Cena tepla sa bude stanovovať ako dvojzložková. Variabilná zložka maximálnej ceny tepla zahŕňa náklady na palivo, nakupované teplo, elektrinu, technologické hmoty a niektoré náklady súvisiace s ochranou životného prostredia. Určovať sa bude primárne na objednané množstvo tepla v EUR/kWh, ktoré vychádza zo skutočnej spotreby v predchádzajúcom roku, pričom v regulačnom roku sa variabilná zložka fakturuje za skutočne namerané množstvo tepla na odberných miestach. Ekonomicky oprávnené náklady na palivo a nakupované teplo sa určia výpočtom z objednaného množstva tepla príslušných odberateľov s použitím záväzných hodnôt ukazovateľov energetickej účinnosti zariadení na výrobu a rozvod tepla. Tieto parametre sa stanovujú pri overovaní hospodárnosti sústav tepelných zariadení, ktoré sa vykonáva podľa zákona č. 657/2004 Z. z., resp. na základe hodnôt stanovených regulačným úradom. Cena palív používaných pri výrobe tepla sa bude limitovať maximálnou výškou na základe trhových cien a štatistického vyhodnotenia cenovej dostupnosti jednotlivých druhov palív (benchmark), s ohľadom na predikcie vývoja cien na príslušný regulačný rok. Ostatné variabilné náklady súvisiace so zabezpečením zmluvne dohodnutého množstva tepla vstupujú do ceny tepla v plánovanej výške.

Výška ekonomicky oprávnených fixných nákladov bude primárne vychádzať z výšky nákladov schválených v cenách tepla posledným rozhodnutím pred príslušným regulačným rokom. Fixná zložka maximálnej ceny tepla zahŕňa oprávnené fixné náklady a primeraný zisk. Jej hodnota sa bude určovať v EUR/kW regulačného príkonu odberných zariadení v sústavách tepelných zariadení dodávateľa. Fixné náklady zahŕňajú nevyhnutne potrebný rozsah a výšku oprávnených nákladov na zabezpečenie výroby a distribúcie tepla. Medziročné zvýšenie nákladov bude závislé od vývoja jadrovej inflácie, pričom sa zohľadnia nové investície do zefektívnenia tepelných zariadení, predovšetkým na dosiahnutie konceptu účinného CZT. Odstránením limitovania časti fixných nákladov sa obmedzí dvojité regulácia fixných nákladov. Tým sa uvoľní priestor na variabilnejšie využívanie finančných zdrojov regulovaného subjektu. Regulačný príkon na určenie fixnej zložky ceny tepla bude vychádzať z merateľných údajov charakterizujúcich odberné miesta v predchádzajúcich rokoch a metodika pre jeho určenie bude platiť počas celého regulačného obdobia. Týmto nie je dotknutý zámer regulačného úradu preskúmať metodiku určovania regulačného príkonu a v prípade pozitívneho záveru CBA analýzy pristúpiť k jej úprave.

Zachovávajú sa podmienky pre rozvoj tepelného hospodárstva. Regulácia fixných nákladov umožní podľa určených podmienok započítať do ceny tepla náklady na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu zariadení na výrobu a distribúciu tepla, s cieľom zvýšenia energetickej účinnosti a podielu OZE pri výrobe tepla (dosahovanie konceptu účinného CZT).

Maximálna výška primeraného zisku bude závisieť primárne od vlastného majetku používaného na výrobu a rozvod tepla. Osobitne sa stanovia podmienky pre uplatnenie zisku pri využívaní zdrojov tepla na báze OZE a na báze ďalších nízkouhlíkových technológií.

Odporúčania pre regulačný úrad, identifikované z aplikačnej praxe v predchádzajúcom regulačnom období:

- V súlade s balíkom Fit for 55 iniciovať riešenie otázky odstránenia znevýhodnenia zdrojov tepla s inštalovaným tepelným príkonom nad 20 MW oproti zdrojom tepla pod touto výkonovou hranicou. Zdroje tepla s inštalovaným tepelným príkonom väčším než 20 MW povinne podliehajú systému obchodovania s emisiami CO₂ (EU ETS), čím sa im zvyšujú vstupné náklady a ich odberatelia sú tak zaťažení „uhlíkovou daňou“.
- Iniciovať posúdenie možností zmiernenia zaťaženia CZT vyplývajúceho zo schémy obchodovania s emisiami CO₂ (EU ETS) formou vhodných a adresných regulačných opatrení.
- V záujme podporovania ochrany životného prostredia iniciovať legislatívnu úpravu energetického zhodnocovania odpadov, s prihliadnutím na vplyv týchto technologických riešení na životné prostredie.
- Iniciovať legislatívne opatrenia, aby finančné prostriedky z podporných mechanizmov smerovali do modernizácie systémov CZT a teplárenskej infraštruktúry, systémov skladovania energie, integrácie OZE a alternatívnych palív (biometán, vodík), využitia odpadového tepla a do rozširovania CZT.
- Vypracovať koncept nového spôsobu regulácie cien tepla, prípadne iniciovať príslušné legislatívne úpravy zákona o regulácii tak, aby bolo v podmienkach Slovenska možné uplatňovať aj ekonomicky efektívnejší prístup k regulácii tepelnej energetiky než je prístup „cost-plus“. Želaným zámerom je motivovať prevádzkovateľov CZT k investíciám do modernizácie a rozvoja teplárenských sústav, vrátane rozvíjania nových konceptov vyplývajúcich z európskych energetických a klimatických politík.
- V záujme podpory rozširovania systémov CZT iniciovať zákonnú úpravu pre zvýšenie flexibility regulácie dodávky tepla pre nových odberateľov, s cieľom ekonomicky a environmentálne motivovať nových odberateľov k pripojeniu sa do existujúcich sústav CZT. Zákonné opatrenie musí byť nediskriminačné, čo znamená najmä zabránenie prípadným krížovým dotáciám medzi pôvodnými a novými odberateľmi tepla z tej istej sústavy CZT, ako aj zohľadnenie lepších environmentálnych výkonových parametrov v prípade samostatnej dodávky tepla, vrátane dodržiavania regulačným úradom alebo benchmarkom určených cenových stropov.
- Zásadne zjednodušiť proces určovania cien tepla, napríklad formou zavedenia maximálnej benchmarkovej ceny tepla, ktorú prevádzkovatelia kotolní, resp. dodávatelia tepla koncovým odberateľom nebudú môcť prekročiť. V prípade, že by výrobcovi alebo

dodávateľovi benchmarková maximálna cena nevyhovovala, nie je dotknuté jeho právo požiadať regulačný úrad o individuálnu maximálnu cenu tepla formou podania cenového návrhu. Cieľom je minimalizovať celkovú administratívnu záťaž subjektov v teplárenstve.

- V záujme podpory budovania zariadení na vlastnú výrobu tepla z OZE na strane odberateľa a súčasne zachovania dodávok tepla zo systémov CZT umožniť uzavretie dohody medzi dodávateľom a odberateľom. Náležitosti takejto dohody určí úrad všeobecne záväzným rozhodnutím.

6. REGULÁCIA VO VODNOM HOSPODÁRSTVE

Regulovaná činnosť: VÝROBA, DISTRIBÚCIA A DODÁVKA PITNEJ VODY VEREJNÝM VODOVODOM		
Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie:	Vodárenské spoločnosti a prevádzkovatelia verejných kanalizácií sú regionálnymi prirodzenými monopolmi. Z tohto dôvodu regulácia ako taká nahrádza rolu absentujúcej hospodárskej súťaže a jej výkon je preto naďalej potrebný. Subjektmi výkonu regulácie sú pre účely regulačnej politiky prevádzkovatelia verejných vodovodov a prevádzkovatelia verejných kanalizácií.	
Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie:	Cenová regulácia sa bude vykonávať formou priameho určenia maximálnej ceny vodného a stočného alebo spôsobom výpočtu maximálnej ceny vodného a stočného, a to v závislosti od účelu regulácie. Úrad upraví metodiku pre posudzovanie oprávnenosti nákladov a primeraného zisku, a to najmä prevádzkových nákladov, odpisov, hodnoty regulačnej bázy aktív (RAB), nákladov na kapitál (WACC), ako aj investícií. Miera zisku je regulovaná do výšky súčiny WACC a RAB, v prípade nadväzujúcich vodovodov bude stanovená limitná cena.	
Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie	Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie ostávajú v porovnaní s predchádzajúcim regulačným obdobím zväčša nezmenené, dôraz sa bude klásť najmä na úpravu metodiky určenia vstupných parametrov (najmä odpisov, prevádzkových nákladov, RAB, WACC) a motivačných faktorov na podporu nových technologických investícií a zvyšovania ekonomickej efektívnosti prevádzky. V porovnaní s predchádzajúcim 5. regulačným obdobím sa však dopĺňa nová kompetencia úradu - regulácia pripojenia na verejnú kanalizáciu. Rozšírený rozsah regulácie vyplýva z nových úloh podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových	

	odvetviach v znení neskorších predpisov, ktorého novelizáciou v decembri 2021 bol v príslušnej úprave rozsahu regulácie novelizovaný zákon o regulácii. Celkovo sa tak predpokladá neutrálny vplyv, resp. mierne pozitívny vplyv.
--	---

Regulovaná činnosť: ODBER POVRCHOVEJ VODY A ENERGETICKEJ VODY Z VODNÝCH TOKOV A VYUŽÍVANIE HYDROENERGETICKÉHO POTENCIÁLU VODNÝCH TOKOV	
Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie:	Jediným prirodzeným monopolom pre správu významných vodohospodárskych tokov na území SR je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica. Z tohto dôvodu regulácia ako taká nahrádza rolu absentujúcej hospodárskej súťaže a jej výkon je preto naďalej potrebný.
Rozsah cenovej regulácie a spôsob vykonávania cenovej regulácie:	Cenová regulácia sa bude uskutočňovať formou určenia výpočtu pevnej ceny. Maximálna miera zisku bude určená úradom vo vzťahu k objemu skutočne vynaložených oprávnených nákladov. Ceny pre užívateľov hydroenergetického potenciálu budú diferencované spravidla v závislosti od inštalovaného výkonu vodného diela.
Zhodnotenie vplyvov navrhovaného rozsahu cenovej regulácie a spôsobu vykonávania cenovej regulácie	Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie sa v 6. regulačnom období nemení. Z tohto dôvodu možno predpokladať neutrálny vplyv.

Strategické ciele pre 6. regulačné obdobie:

- Zmeniť metodiku tvorby odpisov aktív využívaných pre dodávku pitnej vody a odvádzanie a čistenie odpadovej vody a previazať tvorbu odpisov s technickou životnosťou aktív.
- Zjednotiť spôsob odpisovania majetku bez ohľadu na pôvod zdrojov, z ktorých sa realizovalo nadobudnutie majetku (vlastné zdroje, zdroje EÚ a pod.).
- Previazať tvorbu odpisov (odvodených od technickej doby životnosti) s obnovovaním vodohospodárskeho majetku (tzn. s potrebou investícií podľa plánov obnovy).
- Motivovať regulované subjekty k environmentálne efektívnejšiemu správaniu formou motivácie k znižovaniu strát vody v sústavách.
- Prehodnotiť tvorbu ceny za dodávku vody a odvádzanie a čistenie odpadovej vody od iného regulovaného subjektu (cena za služby spojené s prevádzkou prepojeného

vodovodu alebo prepojenej kanalizácie), vrátane možnosti zavedenia inštitútu tzv. limitných cien.

- V oblasti využívania povrchových vôd: stanoviť tarify za využívanie hydroenergetického potenciálu podľa inštalovaného výkonu vodného diela.

Zhodnotenie potreby ďalšej regulácie v nadchádzajúcom regulačnom období

Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

Potreba regulácie vyplýva z charakteristiky trhu - trh s vodou v zmysle vytvárania konkurenčného prostredia s viacerými dodávateľmi nie je možné dosiahnuť.

Služby súvisiace s užívaním povrchových vôd

Potreba regulácie vyplýva z hľadiska charakteristiky trhu - monopolného postavenia Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. Banská Štiavnica ako jediného podniku, ktorý spravuje vodohospodársky významné toky Slovenska. Regulácia v tomto prípade úplne nahrádza absentujúcu hospodársku súťaž.

Rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie

Pre určenie primeraného zisku bude naďalej základom regulačná báza aktív a miera ich výnosnosti stanovená úradom. V 6. regulačnom období sa uplatní výška odpisov majetku používaného na regulované činnosti podľa technickej doby životnosti. Tento spôsob tvorby odpisov vyplýva z doterajšej aplikačnej praxe. Dôjde tým k jednotnému stanoveniu odpisov pre všetky spôsoby obstarania majetku. V konečnom dôsledku sa tak zníži výška odpisov v porovnaní s doposiaľ najčastejšie používanými „daňovými odpismi“. Reálna technologická životnosť mnohých vodohospodárskych zariadení sa počíta v desiatkach rokov, v niektorých prípadoch je to aj približne 50 rokov. Odpisy na základe životnosti aktív lepšie zohľadňujú svoj účel, ktorým je okrem iného aj generovanie investícií využitých priamo na obnovu majetku.

Úrad primerane adaptuje systém určenia ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku vo vodárenstve aj na situácie, kde sú majetkové a prevádzkové spoločnosti rozdielne. Úrad bude pri tom dbať, aby u dotknutých spoločností v týchto situáciách neprichádzalo k umelému (účelovému) navyšovaniu nákladov a ziskových marží.

Taktiež sa prehodnotia a sprísnia opatrenia zamerané na znižovanie strát vody odoberanej z vodných zdrojov. Doterajšie ukotvenie oprávnených nákladov spojených s odberom a spotrebou vody v kombinácii s výškou strát max. 25 % z množstva dodanej pitnej vody, nie je dostatočné. Zmena sa týka východiskovej bázy, kedy sa namiesto množstva vody dodaného

odberateľovi bude brať do úvahy množstvo vody odobratej zo zdroja, pričom určený cieľ sa bude dosahovať postupne, tzn. rozfázovane počas celého regulačného obdobia, resp. s presahom do budúceho nového regulačného obdobia.

Z dôvodu ochrany spotrebiteľov vody a producentov odpadovej vody je potrebné prehodnotiť spôsob výpočtu alebo stanoviť limitné hodnoty pre ceny za výrobu a distribúciu pitnej vody a za odvádzanie a čistenie odpadovej vody privádzanej od iného regulovaného subjektu. V súčasnosti je pomerne veľké množstvo lokalít, kde prevádzku vodovodu a kanalizácie vykonávajú malé prevádzkové spoločnosti, pričom ide o vodovody a kanalizácie pripojené do spoločného systému vodovodov a kanalizácií vodárenských spoločností, pričom vodárenská spoločnosť ich z rôznych dôvodov sama neprevádzkuje. Takýmito dôvodmi sú napr. nesplnenie technických podmienok stanovených vodárenskou spoločnosťou, ekonomický nezáujem vlastníka vodovodu a kanalizácie odovzdať ho do priamej správy vodárenskej spoločnosti, ekonomická neatraktivnosť z prevzatia infraštruktúry do priamej správy z pohľadu vodárenskej spoločnosti a podobne. To znamená, že ceny za dodávku pitnej vody a za odvádzanie a čistenie odpadovej vody v takýchto lokalitách, ktoré predstavujú rozsah od jednej ulice v meste až po novú štvrť mesta resp. satelit mesta, sú vyššie, ako u odberateľov pripojených v tom istom meste priamo na rozvody v správe vodárenskej spoločnosti. Najvhodnejším spôsobom sa javí stanovenie limitnej ceny za takúto distribúciu pitnej vody, a to formou maximálneho percentuálneho navýšenia voči samostatne určenej špeciálnej cene „nadradenej“ vodárenskej spoločnosti tak, aby na konci celého reťazca nedochádzalo k cenovej diskriminácii odberateľov pitnej vody na území rovnakej samosprávy v závislosti od toho, do koho infraštruktúry sú pripojení. Obdobná metodika by sa mala použiť aj pre cenotvorbu využívania verejnej kanalizácie a čistenia odpadovej vody.

Za účelom efektívneho vynakladania prostriedkov na regulované činnosti budú naďalej limitované niektoré vybrané ekonomicky oprávnené náklady vstupujúce do výpočtu ceny. Regulačný úrad preskúma možnosti a určí metodiku limitovania medziročného nárastu režijných nákladov, osobných nákladov, výšky cien nájmu vodohospodárskeho majetku a podobne.

Za účelom dosiahnutia vyššej napojenosti obyvateľstva na už vybudovaný verejný vodovod a verejnú kanalizáciu bude regulačný úrad pokračovať v uplatňovaní faktora využitia kapacity vodárenského majetku vo vzorcoch pre výpočet cien za výrobu a dodávku pitnej vody a za odvádzanie a čistenie odpadovej vody.

Služby súvisiace s užívaním povrchových vôd

Navrhuje sa ponechať spôsob vykonávania cenovej regulácie formou určenia spôsobu výpočtu pevnej ceny, pričom sa zohľadňujú preukázateľné a v nevyhnutnom rozsahu skutočne vynaložené ekonomicky oprávnené náklady určené úradom. Na uplatnenie nákladov na regulované činnosti

bude platiť princíp podielu jednotlivých skupín majetku používaného na zabezpečenie služieb súvisiacich s využívaním povrchových vôd.

Výšku maximálneho primeraného zisku bude potrebné prehodnotiť tak, aby bola zohľadnená výška a rozsah investícií potrebných na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti vodohospodárskych stavieb.

Ceny za využívanie hydroenergetického potenciálu budú stanovené ako pevné ceny, avšak rozdielne pre jednotlivé skupiny užívateľov hydroenergetického potenciálu, v závislosti od inštalovaného výkonu vodných elektrární. Takýmto stanovením cien sa dosiahne podpora malých výrobcov elektriny ako užívateľov hydroenergetického potenciálu.

PRÍLOHA: Zoznam právnych predpisov relevantných pre vykonávanie regulácie v 6. regulačnom období

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a o zrušení smernice 2005/89/ES,

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej Únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky,

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou,

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ,

Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1222 z 24. júla 2015, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prideľovanie kapacity a riadenie preťaženia (angl. GL on Capacity Allocation and Congestion Management – CACM), účinné od 14. 8. 2015,

Nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1719 z 26. septembra 2016, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prideľovanie dlhodobých kapacít (GL on Forward Capacity Allocation – FCA), účinné od 17. 10. 2016,

Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2195 z 23. novembra 2017, ktorým sa stanovuje usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave (GL for Electricity Balancing – EB), účinné od 18. 12. 2017,

Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1485 z 2. augusta 2017, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy (GL on Electricity Transmission System Operation – SO), účinné od 14. 9. 2017,

Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2196 z 24. novembra 2017, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o stavoch núdze a obnovy prevádzky v sektore elektrickej energie (NC on Electricity Emergency and Restoration – ER), účinné od 18. 12. 2017,

Nariadenie Komisie (EÚ) 2016/631 zo 14. apríla 2016, ktorým sa stanovuje sieťový predpis pre požiadavky na pripojenie výrobcov elektriny do elektrizačnej sústavy (NC on Requirements for Grid Connection of Generators – RfG), účinné od 17. 5. 2016,

Nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1388 zo 17. augusta 2016, ktorým sa stanovuje sieťový predpis pre pripojenie odberateľov do elektrizačnej sústavy (NC on Demand Connection – DCC), účinné od 7. 9. 2016,

Nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1447 z 26. augusta 2016, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o požiadavkách na pripojenie sietí jednosmerného prúdu vysokého napätia a jednosmerne pripojených jednotiek parku zdrojov do elektrizačnej sústavy (NC on Requirements for Grid Connection of High Voltage Direct Current Systems and Direct Current-connected Power Park Modules - HVDC), účinné od 28. 9. 2016,

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 312/2014 z 26. marca 2014 o vytvorení sieťového predpisu na vyvažovanie plynu v prepravných sieťach (NC on Gas Balancing of Transmission Networks Text with EEA relevance),

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/703 z 30. apríla 2015, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o pravidlách týkajúcich sa interoperability a výmeny údajov (NC on interoperability and data exchange rules (Text with EEA relevance),

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 459/2017 zo 16. marca 2017, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o mechanizmoch prideľovania kapacity v plynárenských prepravných sieťach a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 984/2013 (NC on capacity allocation mechanisms in gas transmission systems and repealing Regulation (EU) No 984/2013 3 (Text with EEA relevance),

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Text s významom pre EHP)

Zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon),

Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 18/2017 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike v znení neskorších predpisov,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 223/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v plynárenstve v znení neskorších predpisov,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 248/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike v znení neskorších predpisov,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 21/2017 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou v znení neskorších predpisov,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 224/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia odberu povrchovej vody a energetickej vody z vodných tokov a využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov v znení vyhlášky č. 299/2021 Z. z.,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z. ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení neskorších predpisov,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 236/2016 Z. z. ktorou sa ustanovujú štandardy kvality prenosu elektriny, distribúcie elektriny a dodávky elektriny,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 278/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality uskladňovania plynu, prepravy plynu, distribúcie plynu a dodávky plynu v znení vyhlášky č. 233/2016 Z. z.,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 277/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávky tepla v znení vyhlášky č. 234/2016 Z. z.,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 276/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania odpadovej vody verejnou kanalizáciou v znení vyhlášky č. 235/2016 Z. z.,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 490/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vysoko účinnej kombinovanej výroby a biometánu v znení neskorších predpisov,

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 446/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob vedenia evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, spôsob vedenia evidencie nákladov, výnosov, aktív a pasív, forma a termíny predkladania výstupov z evidencie.